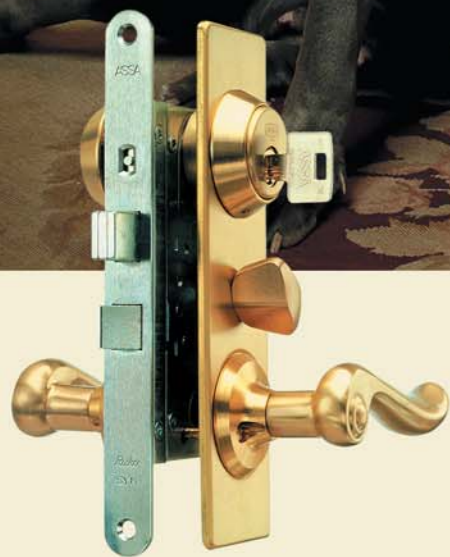

LENGVIAU ĮSTATYTI ASSA SPYNA

ASSA –
patikimiausias užraktas
Jūsų namuose

ASSA®
LIETUVA

VILNIUS: „ASSA LIETUVA“, UAB tel. (5) 2 30 06 71. VILNIUS: UAB „SPYNELĖ“, tel. (5) 2 33 51 87.
VILNIUS: UAB „SOMEGA“, tel. (5) 2 77 29 60. VILNIUS: UAB „NORVĖJAS“, tel. (5) 2 39 58 58.
ALYTUS: UAB „TVIRTASIS RAMSTIS“, tel. (315) 5 22 69. KAUNAS: UAB „ARGOS GRUPĖ“, tel. (37) 73 15 82.
KLAIPĖDA: UAB „ASMODAS“, tel. (46) 34 01 16. PANEVĖŽYS: UAB „SOMEGA“, tel. (45) 50 83 87.
ŠIAULIAI: UAB „TURKVILAS“, tel. (41) 50 91 01.

rizikos faktoriai

2004 lapkritis / Nr. 1 (12)

Profesinių „perliukų“ paieškos parodose
Kas slepiasi paslaugų teikimo sutartyse?
Triukšmo izoliavimas namuose ir automobilyje
Automobilių vagysčių prevencija
„Dvilaidžių“ automobilių apsaugos sistemų startas
Nauji priešgaisrinės saugos reikalavimai
„CE“ ženklinimo pokyčiai
Ar prigris belaidės apsaugos sistemos?

10 METŲ 10000 SAUGOMŲ OBJEKTŲ

WWW.KOMANDA.LT

Vilnius (5) 2300200, Klaipėda (46) 343070, Kaunas (37) 310764,
Panevėžys (45) 439741, Šiauliai (41) 500180, Alytus (315) 71577, Utena (389) 62258.

PATIKRINTAS SAUGUMAS

Švediški, patikimi seifai, skirti saugiam vertybių ir dokumentų laikymui. Įvairių dydžių, atestuoti Europos standartais, puikiai apsaugantys nuo gaisro ir įsilaužimo.

Hansab

Centrinis biuras
Lukiškių g. 5, LT - 01108, Vilnius,
tel. (8-5) 212 60 31, faks. (8 - 5) 2124958

Kauno biuras
Savanorių pr. 128, LT - 44148, Kaunas,
tel./faks. (8-37) 332740

Klaipėdos biuras
S.Daukanto g. 22a, LT - 92135, Klaipėda,
tel./faks. (8-46) 312994

Šiaulių biuras
Žemaitės g. 43, LT - 76339, Šiauliai,
tel. (8-41) 52 63 24

info@hansab.lt
www.hansab.lt

Turinys

4-7 patirtis svetur

Parodoje „Essen Security“ lietuviai ieškojo profesinių „perliukų“
Konferencija Madride: naujųjų ES šalių laukia ne vienas iššūkis

8-10 saugos tarnybos

Kas slepiasi elektroninės apsaugos paslaugų teikimo sutartyse?

12-19 automobilių sauga

Triukšmo izoliavimo sistema – komforto garantas automobilyje
Naujos automobilių vagysčių prevencijos galimybės
Naujas rinkos žingsnis – „dvilaidės“ automobilių apsaugos sistemos
Užtikrinta tvarka tarp automobilių apsaugos sistemų montuotojų

21-24 mechaninė sauga

Profesionaliai parinktos durys – patikima apsauga nuo triukšmo
Synos kaina – saugumo ir kokybės rodiklis

27 priešgaisrinė sauga

Nauji priešgaisrinės saugos reikalavimai ES šalims

29 naujienos

30-35 elektroninė sauga

„Geovision“ – šiuolaikinė stebėjimo sistema
„CE“ ženklinimo naujovės ir teisėtumas
Belaidės apsaugos sistemos: dabartis ir perspektyvos

37-42 priešgaisrinė sauga

Nutarimas dėl priešgaisrinės įrangos gamybos ir jos techninės priežiūros licencijavimo taisyklių patvirtinimo

rizikos faktorius

2004 lapkritis / Nr.1 (12)
ISSN 1392-4567

Žurnalą leidžia asociacija „Apsaugos verslo grupė“, Gedimino pr. 26, 01104 Vilnius

Redakcinė kolegija

Audrius Ališauskas, „Jungtis“

Edita Ragauskienė, asociacija „Apsaugos verslo grupė“

Edvardas Adomaitis, „OPS“

Giedrius Ribokas, L.Ribokienės firma

Julius Adomaitis, „Apsaugos komanda“

Romualdas Jonaitis, „Argus“

Tadeuš Orševski, „Assa Lietuva“

Tomas Šumskas, „Altas“

Valdas Kaminskas, „Lietuvos telekomas“

Valdemaras Narkovičius, „Sareme“

Vytautas Šaikus, „Fizinės apsaugos centras“

Parengė UAB „DDB&Co. ir Katkevičius“
tekstai – Aurelija Šumskutė
tel. (8 ~ 5) 212 00 78, el. paštas: aurelija@ddbco.lt
dizainas – Jurga Januškevičiūtė Tėvelienė
tel. (8 ~ 5) 212 00 78, el. paštas: jurgaj@ddbco.lt

Spausdino UAB „Verslo linija“,
Linkmenų g. 10, 09300 Vilnius.

Tiražas 1000 egz.

Cituojant būtina nuoroda į žurnalą „Rizikos faktorius“.
Redakcija už reklamos turinį neatsako.

redakcijos skiltis

Mieli kolegos,

noriu pasveikinti visus saugos profesionalus atgimus profesiniam leidiniui „Rizikos faktorius“. Dažnas mūsų su nostalgija prisimena, kaip buvo laukiama naujo žurnalo numerio, ne vienam leidinys padėjo tobulėti profesinėje srityje, buvo galima dalintis nuomonėmis ir išpūdziais bei įvairiais prisiminimais.

Šiandien pristatome atgimusį žurnalą, skirtą visiems mūsų asociacijos nariams. Tikiuosi, jis bus įdomus ir platesniam skaitytojų ratui. Pokalbiai ir raginimai atnaujinti profesinio žurnalo leidybą lydėjo ne vieną susijimą, buvo tariamasi apie galimas leidinio formas, pradėdant elektroniniu laikraščiu ir baigiant komercine žurnalo leidyba. Kadangi rezultatai Jūs jau laikote rankose, noriu pasakyti, kad galimybė atnaujinti

žurnalo leidybą atsirado padidėjus asociacijos narių skaičiui, susiformavus platesniam interesų ratui, be abejo, ne paskutinis aspektas buvo ir finansinis asociacijos narių pajėgumas – juk žurnalo leidybos kaštus didele dalimi savo tiksliniais įnašais dengia patys asociacijos nariai.

Manau, laikysimės laiko patikrintų ir visuotinai pripažintų leidinio tikslų: būsime technikos naujienų tribūna, propaguosime modernias technologijas ir pažangios vadybos praktiką. Neužmiršime ir mūsų teikiamų paslaugų pristatymo vartotojams. Tad viliuosi, kad atgimusio leidinio laukia ilgas ir turiningas gyvavimas.

Julius Adomaitis

Asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ prezidentas

Parodoje „Essen Security“ lietuviai ieškojo profesinių „perliukų“

Spalio 5–8 dienomis Vokietijoje vykusioje saugumo sistemų ir paslaugų pramonės parodoje „Essen Security“ šiemet lankėsi Lietuvos elektroninės saugos ir apsaugos tarnybų specialistai. Apie parodos įspūdžius „Rizikos faktoriui“ pasakoja UAB „Sareme“ prekybos direktorius Valdemaras Narkovičius, UAB „Apsaugos komanda“ technikos direktorius Aidas Gegužis ir UAB „Telekonta“ prekybos vadovas Naglis Bakštys.

Valdemaras Narkovičius,
UAB „Sareme“ prekybos direktorius:

„Essen Security“ – viena didžiausių parodų Europoje, vykstanti kas du metus, tačiau dažniau jos rengti neverta, nes ji – labiausiai orientuota į Vokietijos rinką. Apsilankius šioje parodoje, galima pasakyti, kad įdomumu ji nusileidžia Anglijoje, Birmingemo mieste vykstanti „IFSEC“ parodai.

Pastebėtina, kad šiemet, skirtingai nei anksčiau, paroda „Essen Security“ tapo labiau orientuota į užsienio svečius. Parodos ekspozicijomis stengtasi sudominti ne tik vokiečius, bet ir iš kitų šalių atvykusius specialistus.

Šių metų paroda pasižymėjo dalyvių iš Rytų šalių gausa. Joje aktyviai dalyvavo Taivanie ir Korėjos specialistai, kompanijos iš Rusijos. Tačiau pastarųjų veiklą Vakaruose kol kas stabdo tai, kad Rusijos kompanijos neturi saugos veiklai reikalingų europietiško sertifikato.

Didelė dalis šioje parodoje dalyvavusių kompanijų savo ekspozicijas jau yra pristatę Anglijoje, Prancūzijoje ir Italijoje vykusiose apsaugos parodose. Jei reikėtų išrinkti vieną parodą, kurią kasmet vertėtų aplankyti, rekomendučiau Anglijoje vykstančią „IFSEC“. Ši paroda labiau priimtina mūsų rinkai, stipriai orientuota į mūsų veiklos sferą, tačiau kiekvienoje parodoje yra įdomu ir galima surasti ypatingų profesinių „perliukų“.

Aidas Gegužis,
UAB „Apsaugos komanda“ technikos direktorius:

Šešioliktoji saugumo sistemų ir paslaugų pramonės paroda yra viena svarbiausių ir didžiausių šios pramonės šakos parodų visoje Europoje. Ši specializuota paroda yra skirta Europos rinkai.

Šiandien, egzistuojant internetui ir kitoms visuomenės informavimo priemonėms, sunku pamatyti kažką naujo, tačiau gyvai pasikalbėti su šios srities specialistais ir sužinoti jų nuomonę – visada įdomu.

Pastebėtina, kad šiuo metu mažėja visų tarptautinių parodų apimtys. Ne išimtis ir „Essen Security“. Gali būti, kad po keleto metų šios parodos apimtys dar labiau sumažės.

Naglis Bakštys,
UAB „Telekonta“ prekybos vadovas:

„Essen Security“ paroda yra skirta apsaugos (perimetro, video, patalpų, gaisro) sistemoms, praėjimo kontrolei, apsaugos sistemų komponentams, saugai darbe (darbo drabužiai ir įranga), gelbėjimo tarnybų įrangai. Joje dalyvavo nemažai įmonių, teikiančių fizinės apsaugos paslaugas.

„Essen Security“ šiemet vyko jau šešiolikta kartą (pirmoji buvo surengta 1974 metais). Šiais metais ekspozicijas joje pristatė apie 900 dalyvių iš 32 šalių. Tokia parodos apimtis suteikia galimybę ne tik apžiūrėti esamus produktus, pabendrauti su kompanijų vadybininkais, bet ir susitikti su vedančiais inžinieriais, kurie pristato naujoves ir produktų ateities vizijas.

Ypatingų „revoliucinių“ sprendimų šioje parodoje nebuvo. Tiesiog gamintojai, siekdami patenkinti augančius vartotojų poreikius, stengiasi pritaikyti technologines naujoves savo produktams. Artimiausiu metu, manau, galėsime savo klientams pateikti naujų produktų, kurie bus patikimi ir nebrangūs.

Paroda pasižymėjo gera organizacija, tinkamai pateikta informacija apie dalyvius ir jų siūlomus produktus.

Paroda „Essen Security“ – gera proga pabendrauti su užsienio kompanijų vadybininkais ir susitikti su vedančiais inžinieriais

Apsauginė ir gaisro signalizacija Vaizdo stebėjimo sistemos Centriniai apsaugos pultai

GE Security, KP Electronic Systems, Silent Knight, SIMS – pasaulio rinkos lyderiai!

General Electric Security Caddx apsauginė – gaisro signalizacija

Žurnalo „BusinessWeek“, duomenimis – „General Electric“ – ketvirtas prekinis ženklas pasaulyje (po „Coca-Cola“, „Microsoft“ ir IBM). JAV GE įranga naudojama beveik kiekviename name ir biure. Vis labiau populiarėja mūsų šalyje „General Electric Security Caddx“ apsaugos bei gaisro signalizacijos sistemos.

- Centralės: 1–8 teritorijos, 8–192 zonos
- Klaviatūros: šviesos diodų, simbolinės, skystų kristalų dvikalbės anglų–lietuvių, anglų–rusų, skirtos 8–192 zonoms
- Didelis papildomų modulių pasirinkimas
- Didelis bevielės įrangos pasirinkimas
- Paprastas montavimas ir aptarnavimas

General Electric – kokybė, patikrinta dešimtmečiais! General Electric Security Kilsen gaisro signalizacija

- 2–16 zonų gaisro centralės (adaptuotos Lietuvos rinkai!)
- Adresinės centralės, 1–2 kilpų, iki 125 jutiklių ir 125 modulių kilpai

- Didelis papildomų modulių pasirinkimas
- Instaliavimo ir monitoringo programa

General Electric Security Kalatel vaizdo stebėjimo sistemos Centriniai apsaugos pultai ir programos

Radio ryšio įranga – KP Electronic Systems

- Apsaugos pultai, objektiniai siųstuvai, retransliatoriai, diagnostikos įranga
- Apsaugos sistemos nedidelėms objektams (pav. namų grupėms), vidutiniams ir didelėms miestams
- Integruojamas su GE Security Caddx įranga

Telefoniniai pultai – Silent Knight

- 2 ir 12 telefono linijų pultai
- Visų telefoninių formatų dekodavimas

Monitoringo programa SIMS

Pati populiariausia monitoringo programa pasaulyje. Naudojama daugiau kaip 8,5 milijonų objektų stebėjimui, daugiau kaip 2000 centrinio stebėjimo pultų. Smulkesnė informacija internete www.iseco.lt.

GE Security

KP ELECTRONIC SYSTEMS LTD

SIMS

Konferencija Madride: naujųjų ES šalių laukia ne vienas iššūkis

| Julius Adomaitis | UAB „Apsaugos komanda“ generalinis direktorius

Spalio 13–16 dienomis Madride vykusioje apsaugos verslo įmonių konferencijoje „Link europinio privačios saugos modelio“ lankėsi Lietuvos apsaugos tarnybų specialistai. Apie konferencijos išpūdžius „Rizikos faktoriui“ pasakoja UAB „Apsaugos komanda“ generalinis direktorius Julius Adomaitis.

Esame europiečiai, todėl smalsu pasidairyti po senosios Europos Sąjungos (ES) užkulius. Pasitarkiu šį terminą, nes iki šiol pasaulyje dar gyva sąvoka „naujosios ES narės“.

Ketvirtą kartą vykusioje konferencijoje dalyvavo daugiau nei 400 apsaugos verslo įmonių, profesinių sąjungų organizacijų ir įvairių darbdavių organizacijų atstovų. Konferencijoje savo šalis atstovavo beveik visų (išskyrus Latvija) Europos Sąjungos valstybių specialistai.

Konferenciją organizavo CoESS (European Confederation of Security Services – Europos saugos tarnybų konfederacija) ir „UNI-Europa“ (Profesinių sąjungų organizacija), ją rėmė Europos Komisija.

Konferencijoje buvo analizuojamas europinio modelio efektyvumas, apžvelgiama Europos privačios saugos panorama, supažindinama su inkasavimu ir vertybių gabenimu, oro uostų ir kitų padidintos rizikos objektų apsauga. Taip pat europinis modelis buvo analizuojamas iš socialinės ir kokybės perspektyvos, buvo išvesta paralelė tarp europinio modelio ir naujųjų ES šalių bei išnagrinėtas europinis viešosios ir privačiosios partnerystės modelis.

Pirmą kartą su konferencijos organizatoriumi H. Olschok iš Europos saugos tarnybų konfederacijos susitikome mūsų asociacijos rengtoje konferencijoje 2003 metais, kuomet jis skaitė pranešimą ir informavo mus apie ES galiojančius norminius aktus.

Konferenciją organizavusi konfederacija vieniša daugiau nei 27 000 įmonių, kuriose dirba 1 250 000 darbuotojų. Kaip ir dauguma darbdavių organizacijų, ji atstovauja profesinius interesus, vykdo lobistinę veiklą, skatina kokybišką apsaugos paslaugų teikimą, bendradarbiauja su profesinėmis sąjungomis ir panašiai.

Stebint iš šalies, galima teigti, kad CoESS sąsajos su profesinėmis sąjungomis yra labai tamprios: nė viena tarptautinė konferencija nebuvo surengta be profesinių sąjungų pagalbos, netgi asmeninio bendravimo lygmenyje pastebimi mainai tarp profesinių sąjungų organizacijų ir Europos

saugos tarnybų konfederacijos.

Europos saugos tarnybų konfederacijos nuveikti darbai:

1. „Žinynas viešosioms organizacijoms, sudarantioms apsaugos sutartis su privačiomis saugos tarnybomis“.
2. Metodiniai nurodymai apie apsaugos darbuotojų mokymą (išversti į lietuvių kalbą).
3. Lobistinė veikla rengiant ir priimant (kol kas yra tik projektas) Europos saugos paslaugų standartą. Beje, vokiškas standartas jau yra DIN.
4. Teisinė ir organizacinė saugos paslaugų teikimo aplinka bei reikalavimai visose Europos Sąjungos narėse.
5. Inkasavimą reglamentuojančių teisės aktų „senosiose ES narėse“ apžvalga.

Paroda pasižymėjo gera organizacija. Nors konferencijos vieta – Madridas, bet renginio metu stebėtina tiksliai buvo laikomasi darbotvarkės ir net žymiesiems pranešėjams viršijus laiką buvo rodoma „raudona kortelė“. Tiesa, ispanai vis tik sugebėjo išsiskirti iš kitų oficialios vakarieniškosios metu. Nors visi dalyviai buvo raginami būti punktualiais, vakarieniškas prasidėjo valanda vėliau. Į ją neatvyko svečias iš Ispanijos vyriausybės, konferencijos dalyviams turėjęs pasakyti sveikinimo kalbą. Šeiminkai visgi gavo kalbos tekstą, kurį perskaitė žemesnio rango valdininkas. Sveikinimas užtruko tik 45 minutes. Turbūt galite įsivaizduoti, kaip entuziastingai visi ėmė ploti jį pabaigus.

Kalbant apie Lietuvą, mūsų laukia dar ne vienas iššūkis, įsitvirtinant Europos Sąjungos aplinkoje. Pastebėtina, kad ne viena įmonė, norėdama išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus, turės gerokai „pasispausti“. Pavyzdžiui, Airijoje minimalus atlyginimas apsaugos darbuotojui (pagal kolektyvinę sutartį su profsąjungomis) yra 7,5 euro už valandą, labiau išsivysčiusiose šalyse, pavyzdžiui, Austrijoje, atlyginimas gali siekti 15 eurų už valandą. Žinant tai, kad apsaugos darbuotojo profesija nėra labai gerai apmokama, galime susidurti su nemenku kvalifikuotų darbuotojų „nutekėjimu“ į ES senbuves. Įmonės

galimybes mokėti vienoki ar kitoki atlyginimą lems iš klientų gaunamos pajamos.

Remiantis tyrimų duomenimis, beveik visais atvejais ES valstybėse saugos paslaugos pasirenkamos pagal mažiausios kainos kriterijų. Tik keturiose šalyse labiau vertinama kokybė. Tad viena iš konferencijos temų – paslaugų kokybė – atrodo gana išaugtinė, nes nei direktyvos, nei standartai neprivers klientų mokėti didesnę kainą už paslaugą. Beje, europiečiai neatsilieka ir šešėlinėje apsaugos sferoje. Jau minėtoje Airijoje maždaug 50 proc. apsaugos paslaugų rinkos užima vadinamosios „kaubojiškos“ saugos tarnybos. Jų pavadinimas siejamas su tuo, kad jos nepriklauso jokioms darbdavių organizacijoms, nepaiso jokių profesinių sąjungų nustatytų minimalių atlygių, gana dažnai visa informacija apie įmonę yra tik jos mobiliojo telefono numeris. Nieko nuostabaus, kad atsiranda itin mažai kainuojančios paslaugos, kurios toli gražu neleidžia kelti paslaugų kokybės.

Komentuojant Europos saugos tarnybų konfederacijos darbą, būtina atkreipti dėmesį į apsaugos personalo veiklą, o ypač į personalo mokymo metodiką. Dar vienas dokumentas – tai rekomendacijos viešosioms organizacijoms, kuriose nurodoma, kaip organizuoti konkursus, pirkti apsaugos paslaugas. Pagrindinis dėmesys yra skiriamas klientui: kaip, remiantis pagrindiniu pasirinkimo kriterijumi – mažiausia kaina, pasirinkti saugos tarnybą, kuri teikia geros kokybės paslaugas.

Manychiau, kad asociacijai „Apsaugos verslo grupė“ vertėtų padirbėti su Viešųjų pirkimų tarnyba, formuojant panašius kriterijus Lietuvoje rengiamiems konkursams.

Konferencijos dalyviai turėjo progą pasigrožėti Madrido vaizdais

Jau 13 metų projektuojame, įrengiame, prižiūrime signalizacijos sistemas, prekiaujame technika.

Šiuo metu siūlome:

telefonspynes, pasikalbėjimo įrangą
priešgaisrinės signalizacijos techniką
linijinius dūmų daviklius
įrangą sprogimui pavojingoms patalpoms
įreigos kontrolės įrangą

elektromagnetines sklendes
radijobangius valdiklius
dujų nuotekio aptikimo įrangą
aukštos kokybės vaizdo kameras
skaitmeninius vaizdo įrašymo įrenginius

Kas slepiasi elektroninės apsaugos paslaugų teikimo sutartyse?

| Ričardas Varnas | UAB „Apsaugos komanda“ Juridinio skyriaus vadovas

Pastaraisiais metais Lietuvoje sparčiai modernėja įvairios su turto apsauga susijusios paslaugos. Didelę visų apsaugos paslaugų dalį sudaro elektroninė (kitaiip dar vadinama technine) turto apsauga. Šiuo metu sunku įsivaizduoti komercinės paskirties patalpas didžiuosiuose ar mažesniuose Lietuvos miestuose, kuriose nebūtų įrengta signalizacija. Poreikis signalizacijos priemonėmis apsaugoti įvairias patalpas ir jose esantį turtą atrodo visiškai natūralus ir savaime suprantamas, jis toks pat svarbus kaip ir turto draudimas ar patalpų valymas.

Dėsninga, kad ten, kur yra paklausa, yra ir pasiūla. Šiuo metu nemažai bendrovių Lietuvoje siūlo elektroninės apsaugos paslaugas. Kaip ir kiekvienoje verslo srityje, elektroninės apsaugos paslaugų teikėjai skiriasi ne tik savo pajėgumais ar užimama rinkos dalimi, bet ir teikiamų paslaugų kokybe. Kalbant apie elektroninės apsaugos paslaugas, būtina akcentuoti, kad jų kokybė nėra akivaizdžiai matoma. Greičiau priešingai: klientas, su saugos tarnyba sudaręs sutartį dėl turto elektroninės apsaugos, paprastai neturi galimybių kontroliuoti patį paslaugos teikimą.

Elektroninės apsaugos teikimo procesas klientui iš esmės yra nematomas. Apie elektroninės apsaugos patikimumą dažniausiai tenka spresti tada, kai saugomas turtas yra prarandamas, sugadinamas ar jo saugumui iškyla reali grėsmė. Būtent tokiais atvejais ir atsiskleidžia paslaugos teikėjo pajėgumai, jo gebėjimas organizuoti ir užtikrinti paslaugos efektyvumą, požiūris į klientą. Deja, tokiais atvejais dažniausiai jau būna per vėlu galvoti apie paslaugos teikėjo, su kuriuo buvo sudaryta sutartis, patikimumą.

Už išreklamuotų vardų – ne visada kokybiškos paslaugos

Renkantis elektroninės apsaugos paslaugų teikėją, reikėtų atkreipti dėmesį, kad dėl šios paslaugos teikimo teisiniai aspektai nėra tiesiogiai ar specialiai reglamentuojami įstatymų. Nesant detaliam norminiam teisinių santykių reguliavimui, ypatingai svarbų vaidmenį šiame procese vaidina sutartis. Taigi, nepaisant gerai žinomų, išreklamuotų saugos tarnybų vardų, perkant tokią paslaugą, ypatingai svarbu atkreipti dėmesį į siūlomą pasirašyti sutartį.

Šiame straipsnyje apžvelgsime stambiausių Lietuvoje veikiančių saugos tarnybų, teikiančių elektroninės apsaugos paslaugas, tipines sutartis, siūlomas pasirašyti verslo klientams.

Elektroninės apsaugos tikslas – maksimaliai apsaugoti kliento turtą. Elektroninę apsaugą

visos saugos tarnybos supranta ir aiškina vienodai. Elektroninė (arba techninė) apsauga – tai kliento patalpose įrengtos signalizacijos būvio nuotolinis stebėjimas ir reagavimas į gautus aliarminius signalus siekiant apsaugoti, apginti kliento turtą nuo pagrobimo ar sunaikinimo.

Šios paslaugos mechanizmas: patalpose įrengtos signalizacijos formuojami signalai telekomunikaciniu (telefoniniu ar radijo) ryšiu siunčiami į paslaugos teikėjo centralizuoto stebėjimo pulto kompiuterį, kuriame atitinkama programinė įranga gautus signalus apdoroja ir atvaizduoja monitoriuje. Gavę aliarminį signalą, paslaugos teikėjai atitinkamai reaguoja – vyksta į įvykio vietą ir imasi priemonių turtui apsaugoti ar apginti, o apie signalo gavimą arba patalpų apžiūros rezultatus praneša klientui. Dažniausiai visų saugos tarnybų darbuotojų (apsaugininkų), atvykusių prie saugomų patalpų, veiksmai yra tokie patys. Jie atliekami siekiant šių tikslų:

1. Nustatyti signalizacijos suveikimo priežastį. Atvykę apsaugininkai paprastai iš išorės apžiūri saugomas patalpas ir stengiasi nustatyti, ar nėra kokių nors neteisėto patekimo į patalpas pėdsakų.

2. Esant realiai turto saugumo grėsmei, imtis priemonių jai pašalinti ir apsaugoti patalpas bei jose esantį turtą. Paprastai apsaugininkai įpareigojami sulaukyti patalpose neteisėtai esančius asmenis, užtikrinti fizinę patalpų apsaugą, iškviesti kliento atstovus arba policiją.

Ne visi veiksmai pagrįstai sureikšminami

Teisės aktuose nėra apibrėžti elektroninės apsaugos principai. Tokią situaciją lemia tai, kad dauguma saugos tarnybų savo klientams siūlo pasirašyti gana didelės apimties sutartis, kuriose pakankamai smulkiai ir detalčiai aprašoma paslaugos teikimo tvarka, saugos tarnybos ir kliento įsipareigojimai bei teisės, šalių civilinė atsakomybė. Detalus paslaugos teikimo reglamentavimas sutartyje turėtų padėti išvengti galimų ginčų dėl jos vykdymo.

Sudarydama su klientu elektroninės apsau-

Siekdami išvengti smulkių „kablukų“, paslaugos teikėjui suteikiančių pranašumą prieš klientą, apsaugos paslaugų teikimo sutartis pasirašantys vartotojai privalo atidžiai jas išanalizuoti

gos sutartį, kiekviena saugos tarnyba išsipareigoja įvykdyti elektroninės apsaugos veiksmus, tačiau, nepaisant teikiamos paslaugos identiškumo, įvairių saugos tarnybų sutartys yra pakankamai skirtingos.

Neginčytina, kad viena pagrindinių kokybiškos paslaugos teikimo sąlygų yra saugos tarnybos operatyvumas. Atitinkamai viena pagrindinių elektroninės apsaugos sutarties sąlygų turėtų būti laiko tarpas, per kurį paslaugos teikėjas išsipareigoja sureaguoti, t.y. užtikrinti savo darbuotojų atvykimą prie saugomų patalpų po signalizacijos aliarminio signalo gavimo. Paprastai toks išsipareigojimas apibrėžiamas nurodant konkretų laiką, per kurį saugos tarnyba turi atvykti prie objekto. Šiuo metu Vilniaus mieste toks laikas neviršija 5 – 6 minučių, tačiau kai kurios saugos tarnybos nenurodo konkretaus atvykimo laiko. Dar daugiau, esti saugos tarnybų, kurios savo prievolę atvykti į įvykio vietą pakeičia išsipareigojimu į ją išsiųsti savo darbuotojus.

Saugos tarnybos, kurios sutartyse konkretų laiką pakeičia neapibrėžta fraze „nedelsiant atvykti“, visa rizika, susijusia su savo nesugebėjimu užtikrinti operatyvų reagavimą, dalijasi su klientu. Tokiu atveju, kartais ir keleto valandų laikotarpis gali pasirodyti telpantis į sąvoką „nedelsiant“. Yra saugos tarnybų, kurių sutartyse netgi nėra nustatyta prievolė atvykti prie saugomų patalpų. Tokiais atvejais tiesiog išsipareigojama nedelsiant prie objekto išsiųsti apsaugos darbuotojus. Akivaizdu, kad toks išsipareigojimas iš esmės kertasi su elektroninės apsaugos tikslais. Jei saugos tarnyba nesiima užtikrinti operatyvaus apsaugininkų atvykimo prie saugomų patalpų ir neprisiima visos su tuo susijusios rizikos, jos klientas praktiškai gali negauti to, ko tikėjosi.

Kitas aktualus klausimas, susijęs su elektroninės apsaugos paslaugos teikimu, yra paslau-

gos teikimo standartizacija, dėl didelio klientų kiekio neleidžianti nukrypti nuo nustatytų standartinių paslaugos teikimo veiksmų. Yra saugos tarnybų, kurios šią problemą sprendžia paslaugos teikimo tvarką aprašydamos atskirose taisyklėse. Nors tokiais atvejais ir nurodoma, kad taisyklės yra sudėtinė bei neatskiriama sutarties dalis, tačiau klientui nesuteikiama teisė derėtis dėl taisyklių sąlygų. Jis jas privalo priimti tokias, kokios jos yra. Tokiu būdu paslaugos teikėjas klientui pateikia standartinę sutartį, kurią pastarasis turi pasirašyti prisijungimo būdu, t.y. be derybų. Maža to, tokiais atvejais dar numatoma paslaugos teikėjo teisė vienašališkai keisti tokių taisyklių sąlygas. Akivaizdu, kad tai nėra naudinga klientui.

Klientas turi būti suinteresuotas savo turto saugumu

Teikiant elektroninės apsaugos paslaugas, ypač svarbus paslaugos teikėjo ir kliento bendradarbiavimas. Kliento turtas gali būti apsaugotas tik tokiu atveju, kai paslaugos užsakovas supranta esmines sutarties sąlygas, žino, kokios aplinkybės, turinčios reikšmės turto saugumui, priklauso nuo jo paties ir imasi reikalingų veiksmų tokių aplinkybių įgyvendinimui per visą paslaugos teikimo laikotarpį.

Tenka pripažinti, kad daugelis klientų, perkančių elektroninės apsaugos paslaugą, per mažai dėmesio skiria savo galimybės padėti saugos tarnybai išsaugoti jų turtą. Taip pat pastebėtina, kad dauguma saugos tarnybų tuo naudojasi ir klientui neišaiškina jo pareigų bei paslaugos teikimo mechanizmo. Sutartyse apsiribojama trumpomis frazėmis, kad klientas privalo sudaryti būtinas sąlygas apsaugai vykdyti. Eiliniam klientui, kuris apie elektroninės apsaugos teikimą dažniausiai pamiršta kitą minutę po sutarties pasirašymo ir atsimena tik tada, kai būna apvogtas, pačiam suprasti, kokias sąlygas jis gali ir turi sudaryti apsaugos teikimui, yra tikrai sudėtinga. Saugos tarnybos, sutartyse ar kitais būdais detaliam nenurodydamos konkrečių kliento pareigų ir galimybių, dažniausiai numato ir sąlygą, kad jos neatsako už kliento patirtą žalą tuo atveju, jeigu klientas nevykdė reikalavimo „sudaryti būtinas sąlygas apsaugai vykdyti“. Tokios sutartinės nuostatos paskirtį nesunku nuspėti: sutarties neįvykdęs paslaugos teikėjas visada galės pasiteisinti, kad dėl to kaltas reikalingų sąlygų neužtikrinęs klientas.

Gana svarbią vietą elektroninės apsaugos sutartyse užima civilinės atsakomybės reglamentavimas. Saugos tarnybos dažniausiai riboja savo civilinę atsakomybę. Tai yra suprantama, nes numatyti visą su elektroninės apsaugos paslaugos teikimu susijusią riziką yra sunku. Tačiau ne visų saugos tarnybų sutartyse numatytos civilinės atsakomybės ribojimo sąlygos yra aiškios, pagrįstos ir adekvačios prisiimtiems išsipareigojimams. Sutartyse paprastai yra nurodomos aplinkybės, kurioms esant, civilinė atsakomybė nekyla. Yra saugos tarnybų, besistengiančių savo atsakomybę apriboti nepriklausomai nuo to, ar numatytos aplinkybės kaip nors įtakojo nuostolių atsiradimą. ►

Saugos tarnybos, kurios yra nustatę efektyviai paslaugos teikimo tvarką, pamatavę savo galimybes ir pajėgumus, pasvėrę riziką, paprastai nevengia priimti atsakomybės už tinkamą sutarties vykdymą. Sąžiningos saugos tarnybos savo civilinės atsakomybės ribojimo sąlygas atvirai išdėsto ir jas pagrindžia.

Sutartyse dažni „kabliukai“, naudingi paslaugos teikėjui

Apibendrinant, reikia akcentuoti dalykus, į kuriuos klientas, ketinantis sudaryti jo turto elektroninės apsaugos sutartį, turėtų atkreipti ypatingą dėmesį.

Pirmiausia, akcentuotinas sutarties detalumas. Kuo daugiau apibrėžtas paslaugos teikimo mechanizmas, kuo labiau detalizuotos paslaugos teikėjo ir kliento prievolės, tuo mažiau galimybių paslaugos teikėjui išvengti atsakomybės dėl kilusių pasekmių. Be to, detali sutartis klientui sudaro galimybę lengviau kontroliuoti paslaugos teikėjo išsipareigojimų vykdymą.

Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti ir į sutarties sąlygų konkretumą. Paslaugos teikėjo išsipareigojimai sutartyje turi būti įvardinti konkrečiai, kuo mažiau vartojant vertinamąsias sąvokas („nedelsiant“, „kaip galima greičiau“ ir pan.). Turi būti atkreipiamas dėmesys į kliento pareigų konkretizavimą. Abstrakti frazė „klientas privalo užtikrinti būtinas sąlygas apsaugos teikimui“ neįvykdžiusiam savo išsipareigojimų paslaugos teikėjui

suteikia galimybę visada pasiteisinti, kad jis to nepadarė, nes klientas neužtikrino visų tam reikalingų sąlygų.

Klientas turėtų atkreipti dėmesį, kiek yra pagrįstos sutartyje nurodytos aplinkybės, leidžiančios paslaugos teikėjui išvengti civilinės atsakomybės, ar jos yra adekvačios šalių prišimtiems išsipareigojimams.

Sudarant elektroninės apsaugos sutartį verta susipažinti ir su bendrosiomis, visoms sutartims būdingomis sąlygomis. Antai kai kurios saugos tarnybos pasilieka teisę vienašališkai keisti sutarties kainą ar jos sąlygas. Kitos saugos tarnybos mėgina sutartyse apriboti kliento teises reikšti pretenzijas dėl nuostolių atlyginimo. Jos nustato terminą pretenzijai pareikšti, tuo lyg ir neigdamos teisės normas dėl ieškinio senaties.

Atkreiptinas dėmesys į kartais nepagrįstas paslaugų apmokėjimo sąlygas (kai ne visada pagrįstai prašoma užmokesčio už paslaugas, kurių atlikimo savikaina iš esmės net neskaičiuotina). Ganėtina svarbios yra sąlygos, reglamentuojančios sutarties nutraukimą. Sunku būtų pagrįsti būtinumą nustatyti didesnę kaip vieno mėnesio išpėjimo terminą sutarties nutraukimui. Juk sutarčiai pasibaigus, saugos tarnybos dėl to jokių papildomų išlaidų neturi.

Šio straipsnio autorius tikisi, kad šis rašinys padės elektroninės apsaugos paslaugų vartotojams labiau suprasti, ką jie perka sudarydami sutartį su saugos tarnybomis.

Nauja „Bentel“ daugiafunkcinė centralė

UAB „ASĮ“, puikiai Lietuvoje žinomo italų signalizacijos įrangos gamintojo „Bentel“ oficialus atstovas, pristato naują gaminį. „Bentel“ įmonė, įgijusi gerą vardą savo gaminamų gaisrinės apsaugos centrinių dėka, sukūrė įspūdingas galimybes turinčią apsauginę centralę KYO-300. Nuodugni apsauginių sistemų analizė leido sukurti ypač universalų, patikimą ir naujomis idėjomis papildytą produktą.

KYO-300 turi didžiausias galimybes iš visų, naujos „Bentel“ apsauginių centrinių serijos KYO. Bendri sistemos architektūros elementai yra įprastiniai: pagrindinė plokštė su 8 zonomis, įėjimo/išėjimo išplėtimo moduliai, gražaus dizaino skystų kristalų ir šviesos diodų klaviatūros, belaidė įranga ir kt. Centralė programuojama klaviatūra arba kompiuteriu, prisijungus prie plokštės tiesiogiai, per telefono liniją

ar kompiuterinį tinklą. Ypač suprantamas programavimo meniu nesudarys jokių rūpesčių perprantant naują sistemą. Įspūdingos programavimo galimybės, leidžiančios nustatyti sistemą iki menkiausių smulkmenų. Ši centralė palaiko iki 312 zonų, kurios gali būti suskirstytos į 32 nepriklausomas sritis. Be šių pagrindinių parametru, leidžiančių priskirti ją didžiosioms centralėms, KYO-300 turi visą eilę savybių, kurios suteikia pranašumą prieš panašius galimybių rinkoje esančias sistemas. Be jokio papildomo įėjimo modulio, naujojoje centralėje galima naudoti atstuminius kortelių skaitytuvus, kurie vartotojui ypač supaprastina ir pagreitina sistemos valdymą.

Didesniuose objektuose, kurie turi pastoviai vietoje budintį apsaugos darbuotoją, labai praverčia grafinis sistemos atvaizdavimas kompiuteryje rea-

KYO 300

liame laike. Finansinės sąnaudų komunikacijai tarp centralės ir apsaugos pulto yra minimalios, nes informaciją galima perduoti ne tik telefono linija, bet ir kompiuteriniu tinklu. Taip pat grafinio atvaizdavimo programa gali virtualiai apjungti bet kurio dydžio KYO šeimos centralės, tai bus pravartu, kai objektui neužtenka vienos centralės zonų ar sričių.

Patrauklios kainos KYO-300, su savo profesionalumu ir lankstumu, patogumu vartotojui, tampa stipria konkurente įprastinėms, tačiau techniškai senstėjusioms centralėms. Be gaisrinės ir apsauginių centrinių „Bentel“ siūlo ir pilną asortimentą apsauginės įrangos (jutikliai, sirenos, įvairūs apsaugos priedai). Tai italų gamintojas, kas ypatingai aktualu projektuose, organizuojamuose įsisavinant Europos Sąjungos lėšas.

„Bentel“ – viena iš verčiausių ir produktyviausių apsaugos gamintojų šiuo metu. Ji intensyviai dirba daugeliu kryptų ir jau kitą mėnesį UAB „ASĮ“ pristatys naują „Bentel“ konvencinių gaisrinės centrinių seriją.

APSAUGOS SISTEMŲ ĮRANGA

Apsauga Jums ir Jūsų verslui

Gintaro g. 9-3,
Klaipėda LT-92241
Tel./faks. (8 46) 312449,
faks. (8 46) 411554
Mob. (8 698) 52884
E-mail: info@argus.lt

Vilniaus skyrius:
Šeimyniškių g. 14-1,
Vilnius LT-09312
Tel./faks. (8 5) 2731753,
(8 5) 2339275,
E.paštas:vilnius@argus.lt

Kauno skyrius:
Raudondvario pl. 166,
Kaunas LT-47173
Tel./faks. (8 37) 384998
E.paštas:kaunas@argus.lt

Šiaulių skyrius:
Daukanto g. 4,
Šiauliai LT77172
Tel. (8 41) 526425,
faks. (8 41) 434702
E.paštas:siauliai@argus.lt

Plungės skyrius:
S.Dariaus ir S.Girėno g.2,
Plungė LT 90121
Tel. (8 448) 71461.
Tel./faks. (8 448) 71161,
E.paštas:plunge@takas.lt

Šilutės skyrius:
Lietuvininkų g. 39A,
Šilutė LT 99134
Tel./faks. (8 441) 62362
E.paštas:silute@argus.lt

Telšių skyrius:
Sedos g. 1,
Telšiai LT-87112
Tel./faks. (8 444) 60303,
E.paštas:telsiai@argus.lt

Kretingos skyrius:
Tel./faks. (8 46) 312449,
Mob.tel. (8 616) 33055

Utenos skyrius:
Mobil. (8 698) 02303

Ukmergės skyrius:
Mobil. (8 618) 44045

Druskininkų skyrius:
Mobil. (8 615) 88097

Kupiškio skyrius:
Mobil. (8 698) 02303

www.argus.lt

Mums svarbiausia - Jūsų ramybė !

Triukšmo izoliavimo sistema – komforto garantas automobilyje

| Artūras Slaboševičius | UAB „Eltona“ projektų vadovas

Įsėdus į žemesnės arba vidutinės klasės automobilį, stipriau spustelėjus akceleratoriaus pedalą ir padidinus greitį, neretai pastebime, kad, stengdamiesi susikalbėti su transporto priemonės salone sėdinčiais žmonėmis, turime garsiau nei įprasta reikšti savo mintis. Nepakankama triukšmų izoliacija sąlygoja automobilio salone girdimus pašalinius garsus.

Automobiliui važiuojant, stipriausi triukšmai sklinda per variklio skyrių nuo salono skiriančią pertvarą, nuo ratų per važiuoklę, kur ji jungiasi su kėbulu, ir per apatinę automobilio dalį. Per stiklus ir plyšius mus pasiekia oro srautų sukelti triukšmai. Automobilyje sklindančių triukšmų dažnio diapazonas svyruoja nuo labai žemo iki vidutinio ir netgi aukšto dažnio. Jo kritimas šiek tiek spartėja nuo 300 Hz, vėliau išsilygina, ir nuo 1 kHz vėl spartėja. Bendras kritimas išsilaiko maždaug 12 dB per oktavą.

Automobiliuose triukšmų izoliacija užtikrinama priklausomai nuo transporto priemonės klasės: kuo aukštesnės klasės automobilis, tuo geresnė triukšmų izoliacijos sistema. Siekiami užtikrinti triukšmų izoliaciją, automobilių gamintojai garso slopinimui naudoja bitumines ir sintetinio veltinio medžiagas. Lietuvoje daugiausia naudojamas 4 mm storio bitumas, pūsta guma ir pūsta guma su aliuminio sluoksniu. Skirtingos sandaros medžiagos triukšmus slopina skirtinguose garso diapazonuose, todėl, siekiant geresnio rezultato, transporto priemo-

Priekinių durelių izoliacija sumažina triukšmą – pašalinius bei transporto priemonės sklindžiamus garsus

nėje reikia įkloti keletą sluoksnių skirtingų medžiagų ir kiek įmanoma sandariau bei plačiau uždengti automobilio saloną.

Rengiantis triukšmų izoliacijos montavimui, reikėtų pagalvoti apie sąlygas, kuriose transporto priemonė yra naudojama. Būtina parinkti medžiagas, kurios tose sąlygose nedarytų žalos nei žmogui, nei automobiliui, o svarbiausia – ilgai tarnautų. Reikėtų rinktis degimo proceso nepalaikančias, lengvas, vandens nesugėriamąsias (korozijos grėsmė), akustiškai efektyvias ir žalingo poveikio žmogaus organizmui neturinčias medžiagas.

Automobilyje montuojant triukšmų izoliaciją, reikia „išimti“ transporto priemonės saloną ir prietaisų skydą, išardyti duris ir bagažinę. Atliekant darbus, daugiausia dėmesio skiriama variklio pertvarai, automobilio dugnui ir važiuoklės elementams. Vertėtų atkreipti dėmesį ir į vietas, kuriomis nubėga vanduo. Jeigu vanduo užsilaišys ir bus pažeista ventiliacija, toje vietoje greičiau prasidės korozijos procesai.

Norėdama iširti triukšmų izoliacijos efektyvumą, UAB „Eltona“ atliko tyrimą. Tyrimui buvo pasirinkti du vienodi 1994 metų „Honda Accord“ modelio automobiliai. Šių transporto priemonių pasirinkimą lėmė stereotipas, kad žemos ir vidutinės klasės japoniškų automobilių garso izoliacija yra prastoka. Viename automobilyje nuo triukšmų papildomai buvo izoliuotos

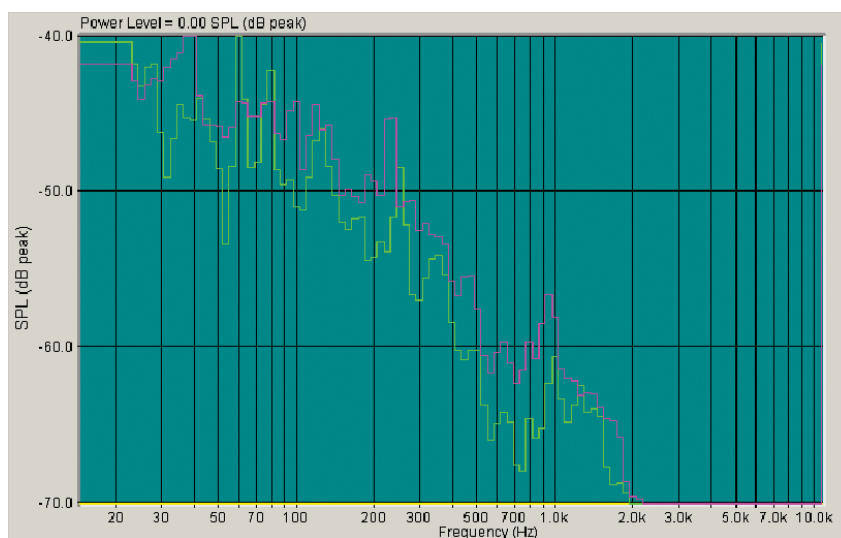
Siekiant efektyvaus triukšmų izoliavimo, transporto priemonėje reikia įkloti keletą sluoksnių skirtingų medžiagų ir kiek įmanoma sandariau bei plačiau uždengti automobilio saloną

tik priekinės durelės (žr. iliustraciją, violetinės spalvos triukšmų kreivę). Antrojeje transporto priemonėje buvo sumontuota viso automobilio triukšmų izoliacija, tik pastarasis automobilis išsiskyrė sportiniu išmetimo sistemos bakeliu, kurio keliamas triukšmas stipriausiai girdimas žemame dažnyje ir yra išreikštas stipriausiai – 60 ir 80 Hz (žr. iliustraciją, žalios spalvos triukšmų kreivę).

Matavimai buvo atlikti Klaipėdos plente, 130 km/h greičiu važiuojant sausa kelio danga, 20 minučių laiko intervale. Palyginus tyrimo rezultatus, galima matyti, kad antrojo automobilio triukšmų lygis yra ženkliai žemesnis ir vietomis jis net 6 dB skiriasi nuo pirmojo automobilio triukšmų lygio. 6 dB skirtumas reiškia, kad tam tikruose dažnių diapazonuose triukšmo lygis skiriasi maždaug du kartus. Važiuojant šiais dviem automobiliais, transporto priemonėje buvo juntamas ryškus skirtumas.

Papildoma triukšmo izoliacija naudojama ir montuojant automobilių garso sistemas. Tinkamai įrengtas automobilio vidus – geresnė aplinka norint išgauti kokybiškesnį garso sistemos atkuriamą garsą. Net ir sumontavus nebrangią garso sistemą, akustiškai paruoštame automobilyje garsas skambės kokybiškiau, nei tokią pačią sistemą sumontavus į kitą, akustiškai neparuoštą transporto priemonę.

Šį rezultatą sąlygoja nuo triukšmų izoliuotame automobilyje sumažėjęs smulkių detalių

Triukšmų izoliacijos efektyvumo tyrimo rodikliai

barškėjimas ir papildomas izoliacinis sluoksnis, ne taip stipriai į lauką praleidžiantis viduje sklindantį garsą. Esant tinkamai triukšmų izoliavimo sistemai, transporto priemonės viduje lieka daugiau garso. Triukšmas iš lauko sunkiau patenka į vidų, o tie garsai, kurie yra viduje, ne taip lengvai prasiskverbia į aplinką. Kokybiškai sumontuota triukšmų izoliavimo sistema ne tik užtikrina komfortą, bet ir ženkliai sumažina pašalinius bei transporto priemonės skleidžiamus garsus.

Apsaugok savo svajones!

JUNGTIS

VISOS SAUGOS PASLAUGOS

Apsaugos sistemų įrengimas
Apsaugos pultas

Ginkluotas reagavimas
Fizinė objektų apsauga

Panerių g. 121c, 48600 Kaunas
Telefonas/faksas (37) 36 13 54

Šilutės pl. 2, 91110 Klaipėda
Telefonas/faksas (46) 49 20 29

Kviečiame bendradarbiauti apsaugos sistemas įrengiančias firmas

www.jungtis.lt

Naujos automobilių vagysčių prevencijos galimybės

| Tomas Šumskas | Asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ Automobilių komiteto pirmininkas

Lietuvai tapus Europos Sąjungos (ES) nare, šalies gyventojams suteikta daugiau judėjimo laisvės, tačiau, atsivėrus vidinėms ES sienoms, mūsų šalyje padidėjo kelių avaringumas ir nusikalstamumas. ES naujakurės tapo itin patraukliu masalu automobilių vagystėmis besiverčiančioms grupuotėms. Galimybė greitai išgabenti pavogtą transporto priemonę į bet kurią ES šalį, didėjanti naudotų automobilių ir jų dalių paklausa naujose ES narėse (pavyzdžiui, Latvijoje, Estijoje arba Lenkijoje) sudaro prielaidas automobilių vagysčių augimui.

Praėjusiais metais Lietuvoje buvo pagrobtos 9035 transporto priemonės, iš jų 6448 – lengvieji automobiliai. Ši statistika net 12 proc. viršija 2002 metų rodiklius. Automobilių pagrobimų geografija apima visus Lietuvos miestus ir rajonus, tačiau didžioji dalis tenka penkiems didžiausiems šalies miestams. Kaune pavagiama daugiausiai – 21,5 proc. – automobilių, Vilniuje – 20,3 proc., Klaipėdoje – 11,2 proc., Panevėžyje – 6,3 proc., Šiauliuose – 4,3 proc. visų šalyje pagrobiamų transporto priemonių.

Norint atlikti tikslesnę vagysčių analizę, reikia apibendrinti daugelio valstybės tarnybų, draudimo bendrovių ir kompanijų, teikiančių turto apsaugos paslaugas, informaciją. Tai padaryti yra gana keblu, kadangi nėra vieningos duomenų bazės, nėra parengtos veiksmų strategijos. Šiuo metu Lietuvoje automobilių sergėjimo sistemų montavimo paslaugas siūlo šimtai įmonių, kurių daugelis neatitinka jokių tokio pobūdžio veiklai keliamų reikalavimų.

Mes visi dažniausiai reaguojame į konkretų įvykį, menkai stengdamiesi, kad jis visai neįvyktų. Ne paslaptis, kad informacijos nutekėjimas, kvalifikacijos ir paprasčiausios atsakomybės nebuvimas yra daugelio vagysčių priežastis.

Asociacija AVG, jungianti daugelį automobilių sergėjimo sistemas instaliuojančių įmonių, ir didžiausios Lietuvos draudimo bendrovės ėmėsi iniciatyvos ir suvienijo savo pastangas užsiimdamas automobilių vagysčių prevencija.

Buvo nuspręsta taikyti keletą prevencinių priemonių. Pirmiausia, draudžiamas automobilis, priklausomai nuo transporto priemonės vertės ir vagystės rizikos, privalo turėti tam tikro lygio sergėjimo sistemą. Įvertinus praėjusių metų patirtį, galima teigti, kad labiausiai pasiteisino apsaugos sistemų suskirstymas į 4 lygius – pagal sergėjimo sistemų komplektavimą ir apsaugos savybes, pagal automobilio modelį ir vertę.

Asociacija AVG kiekvieną ketvirtį draudimo bendrovėms pateikia naujausią rekomenduojamų automobilių apsaugos sistemų sąrašą (žr. lentelę). Visos šios sistemos atitinka Lietuvos Respublikos ir ES reikalavimus. Automobilyje montuojamos apsaugos sistemos turi būti patikrintos sertifikuotose įmonėse, o ne parduodamos pasikliaujant žodiniu savininko patvirtinimu.

Antra, įmonės, montuojančios automobilių apsaugos sistemas, turi būti sertifikuotos ir atitikti tam tikrus kriterijus, be to, jos privalo visiškai garantuoti už teikiamų produktų bei vertinimo paslaugų kokybę. Trečia, turi būti vykdoma apdraustųjų automobilių vagysčių analizė.

Asociacija AVG kartu su Viešąja įstaiga „Saugos ekspertizė“ nuo 2003 metų lapkričio 1 dienos išleido naujo pavyzdžio pažymas, skirtas draudimo bendrovėms. Jos yra griežtos numeracijos, pažymose nurodomi visi duomenys apie norimo drausti automobilio apsaugos sistemą, apie įmonę, atlikusią apsaugos sistemos montavimo darbus, ir kita reikalinga informacija.

Šios pažymos išduodamos tik VŠĮ „Saugos ekspertizė“ sertifikuotoms įmonėms, kurių veikla yra griežtai kontroliuojama ir reglamentuojama Lietuvos Respublikos įstatymais.

Sutartis dėl apsaugos sistemų montavimo ir vertinimo draudimo bendrovės pasirašo tik su sertifikuotomis įmonėmis. Draudikai patys išduoda pažymas ir sprendžia, kokio lygio sergėjimo sistemas ir kokiai įmonei leidžiama montuoti. Dėl sergėjimo sistemų įsigijimo ir įvertinimo draudimo bendrovės savo klientams rekomenduoja kreiptis į atestuotas įmones.

Kuo naudinga ši sistema? Pirmiausia, ji akivaizdžiai prisideda prie vagystės rizikos mažinimo. Draudimo bendrovei, turinčiai vieną pažymos kopiją, suteikiama galimybė atlikti vagysčių analizę, t. y. žinoti sergėjimo sistemas, kurios buvo sumontuotos pavogtuose automobilyuose, įvardinti apsaugos sistemų montuotojus, valdyti vagystės riziką.

Periodiškai, t. y. kiekvienų metų pabaigoje, bus analizuojami iš visų suinteresuotų bendrovių ir įstaigų surinkti transporto priemonių vagysčių duomenys bei statistika. Ši informacija

leis apibendrinti mūsų darbo rezultatus.

Jau dabar galime pasidžiaugti, kad vagysčių rizikos procesų valdymas atneša vis geresnius rezultatus. Draudimo bendrovės, kurios buvo ir yra suinteresuotos bendra veikla su atestuotomis įmonėmis, patiria mažesnius autotrans-

porto vagysčių nuostolius, nei tos bendrovės, kurios visiškai neskiria dėmesio draudžiamų automobilių apsaugai ir paslaugų atlikimo kokybei. Tai tik maža prevencijos priemonių dalis, tačiau ji veiktų efektyviau, jei prie jų prisidėtų Policijos departamento specialistai.

AVG ir VŠĮ „Saugos ekspertizė“ rekomenduojamas automobilių sergėjimo sistemų sąrašas 1, 2 ir 3 apsaugos lygiui

<p>A. Garsinė automobilių sergėjimo sistema su tūrio bei posvyrio jutikliais ir sirena su autonominiu maitinimu, atitinkanti Lietuvos Respublikos įstatymais reglamentuojamas normas.</p>	<p>Pagal atskirą susitarimą tarp draudimo bendrovių ir sertifikuotų įmonių.</p>
<p>B. Nepriklausomas imobilizatorius, automatiškai įsijungiantis prieš atvirą vagystę (tai negali būti garsinės signalizacijos funkcija), valdomas atskiru „transponderiu“ (kortele, žetonu), turinčiu elektroninį valdymo kodą.</p>	
<p>C. Mechaninis pavarų dėžės arba kapoto užraktas.</p>	
<p>D. Rekomenduoti automobilių žymėjimą.</p>	
<p>A. Garsinė automobilių sergėjimo sistema su tūrio jutikliu ir sirena su autonominiu maitinimu, atitinkanti Lietuvos Respublikos įstatymais reglamentuojamas normas.</p>	<p>Cobra AK (3196, 3192, 3193, 3198), AB (3863, 3868), CAN (8808, 8818), Code perfect (E50), Defa (401, 403, 821, 823), Dog 30, Elita (E50), Fox (102 Millenium), Gemel (E 222, E 240, E 540, GP 48), Gt (800, 806, 807, 813, 814, 836), Laserline 210 (211, 211KSM, 211 KSC), Leopard (LS70/10EC), Meta System (H.P.A., H.P.B., M 8700, MCJ), Mongoose (AMG 750EC, AMG 850EC), Spal KIT (AS 80, AS 81, AP 85, AP 85, AP-85/2), AS-80, AP-85, Sonar (303, 400, 700).</p>

Pastaba: Esant sumontuotai adaptyvinei apsaugos sistemai, papildomai turi būti įmontuotas variklio dangčio arba pavarų dėžės blokavimo mechanizmas (automobiliams, kurių rinkos vertė neviršija 20 tūkst. litų, šie užraktai nebūtinai) arba automobilio žymėjimas.

<p>B. Nepriklausomas imobilizatorius, automatiškai įsijungiantis prieš atvirą vagystę (negali būti garsinės signalizacijos funkcija), valdomas atskiru „transponderiu“ (kortele, žetonu), turinčiu elektroninį valdymo kodą.</p>	<p>Rekomenduojamos sistemos: Black-bug-plus (BT-52, BT-71), Gt 867, Jack-it (VOT NV), Meta system (M 42CJ1), Spal ACJ (1000, 2000).</p>
---	--

Pastaba: Kaip prevencinė priemonė prieš automobilių vagystes, visais atvejais rekomenduotinas automobilių žymėjimas.

<p>A. Garsinė automobilių sergėjimo sistema su tūrio jutikliu ir sirena su autonominiu maitinimu, atitinkanti Lietuvos Respublikos įstatymais reglamentuojamas normas.</p>	<p>Cobra AK (3196, 3192, 3193, 3198), AB (3863, 3868), CAN (8808, 8818), Code perfect (GN5), Codeperfect E50, Defa (401X MGBS, 401 CANMGBS, 403 MGBS), Cenmax (Hit 320), Dagger-T (GN5), Defa (401, 403, 821, 823), Eaglemaster LT (5200, 6200), Ebs (TX-320), Elita (GN5), Elita (E50), E 50, Eurosec (E50), Fox (102 Millenium), Fighter (F-14), Gemel (E 222, E 240, E 540, GP 48), GT (800, 806, 807, 813, 814, 836), Itura (GN5), Leopard (LS70/10EC), Lightning (LT 303 CH), Meta System (H.P.A, H.P.B, M 8700), Mongoose (Base 50EC, Base 475 SEC, AMG750/1SEC, AMG 850EC), Spal KIT (AS 80, AS 81, AP 85, AP 85/2), AS-80, AP-85, Sonar (220, 303, 307, 350, 400, 500, 700), Sign 5, Ster (AS1), Sipe (842, 832, 802, 831), Seo (Concerto, Perfect, Dolphin), Sheriff (ZX-600, ZX-700, APS-2625), Terminator (150B, Classic, Absolute), Remostar (RS 270J).</p>
<p>B. Nepriklausomas imobilizatorius arba automatinis variklio blokavimas, išjungiamas slaptu mygtuku.</p>	<p>Gemel MK-99, Gt-869, Sonar (150, 180), Dog-blocke.</p>
<p>Garsinė kintamu kodu valdoma apsaugos sistema.</p>	<p>Gamyklinė signalizacija arba bet kuri kita garsinė signalizacija.</p>

Pastaba: Automobiliams su dyzeliniais varikliais, neturintiems elektroninio kuro sistemos valdymo bei patenkančiams į 2 ir 3 apsaugos sistemų lygius, papildomai turi būti įmontuotas pavarų dėžės arba kapoto užraktas.

Visos šios sistemos atitinka automobilių sergėjimo sistemoms keliamus LR ir ES reikalavimus, turi sertifikatus, todėl draudimo bendrovės savo rekomendacijose privalo nurodyti tik sertifikuotas automobilių sergėjimo sistemas. Už nesertifikuotų sistemų naudojimą yra numatytos sankcijos pagal LR galiojančius įstatymus.

Naujas rinkos žingsnis – „dvilaidės“ automobilių apsaugos sistemos

| Tomas Šumskas | UAB „Altas“ generalinis direktorius

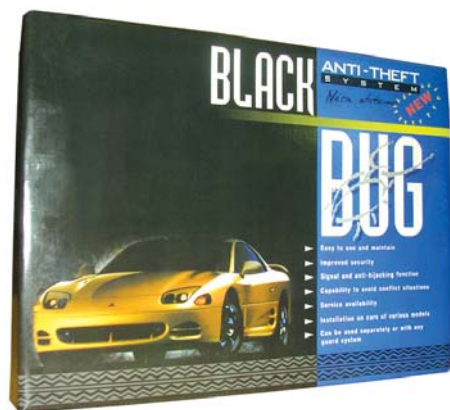
„Dvilaidės“ automobilių apsaugos sistemos „Black Bug Plus“, Lietuvoje pasirodžiusios praėjusiais metais, pradėjo naujo tipo „imobilizatorių“ erą. Iš kitų apsaugos sistemų jos išsiskiria ne tik dideliu patikimumu, bet ir tuo, kad jas patogiu jungti prie originalios automobilio įrangos. Šių metų pradžioje kompanija „Altonika“, plėsdama elitinių gaminių grupę, žengė dar vieną žingsnį ir pradėjo naujausių automobilių apsaugos sistemų „Black Bug Plus BT-71W2D“ ir „Black Bug Plus BT-71L2D“ gamybą.

Naujausiose apsaugos sistemose „Black Bug Plus BT-71W2D“ ir „Black Bug Plus BT-71L2D“ vidinis judesio daviklis ne tik realizuoja intelektualų automobilio apsaugos nuo atviros vagystės algoritmą, bet ir atlieka apsauginę funkciją, kai norima automobilį nutempti ar pakrauti ant ratukų. Į apsaugos režimą vidinis daviklis pereina automatiškai, kai išjungiamas degimas ir įjungiamas signalizacija. Dviejų koordinatinių judesio daviklis išimena automobilio padėtį erdvėje ir, bandant jį pajudinti, siunčia signalą į autosignalizacijos valdymo bloką. Tam yra numatytas atskiras išėjimas.

Viena pagrindinių šiuolaikinės automobilinės apsaugos sistemos funkcijų – tai apsauga nuo atviros vagystės. Terminą „atvira vagystė“ reikia suprasti kaip automobilio nuvarymą savininkui „tiesiai iš po nosies“. Sukčiai įvairiais būdais išvilioja automobilio savininką iš transporto priemonės ir trumpam nukreipia jo dėmesį. Dažnai užpuolikai savo aukos tyko prie garažo, laukdami, kol vairuotojas išlips iš automobilio ir eis uždaryti garažo vartų. Kol jis rakina spyną, užpuolikas sėda į automobilį ir nuvažiuoja. Yra daugybė būdų, priverčiančių vairuotoją išlipti iš automobilio, pavyzdžiui, prie dujų išmetamojo vamzdžio pririšant gelžtę ar inscenizuojant smulkų autoįvykį.

Įvairūs transporto priemonės užgrobimo būdai akivaizdžiai įrodo realią galimybę netekti automobilio kiekvienoje kasdieninėje situacijoje. Kad taip neatsitiktų, funkcija prieš atvirą vagystę „AntiHiJack“ turi garantuoti, jog vairuotojui, norinčiam pasipriešinti užpuolikams, nereiks stresinėje situacijoje suspės pagriebti signalizacijos pultelį ar prisiminti mygtukų kombinaciją. Be to, tai yra pavojinga. Nusikaltėliai, pamatę automobilio savininką darant kažką įtartino, gali sugrįžti „pasiaiškinti“...

„Dvilaidėse“ apsaugos sistemose „Black Bug Plus“ nieko daryti nereikia. Intelektuali sistema viską atlieka pati. Kiekvieną kartą, automobiliui pajudėjus iš vietos, sistema patikrina, kas sėdi už vairo. Jeigu automobilyje nėra jo savininko, variklio darbas užblokuojamas saugiam režime. Automobilio savininko atpažinimas pagal kortelę vyksta netgi po trumpų sustojimų. Sustojimų trukmė, po kurių vykdomas kortelės atpažinimas, programuojama. Pats transporto priemonės vairuotojas gali nustatyti sustojimo trukmę, po kurio nebus vykdomas kortelės atpažinimas. Intelektualų apsaugos nuo atviros vagystės algoritmą užtikrina sistemos valdymo bloke esantis vidinis judesio daviklis. ▶

Apsaugos sistemos „Black Bug Plus“, Lietuvoje pasirodžiusios praėjusiais metais, iš kitų apsaugos sistemų išsiskiria ne tik patikimumu, bet ir patogiu prijungimu prie originalios automobilio įrangos

www.altas.lt

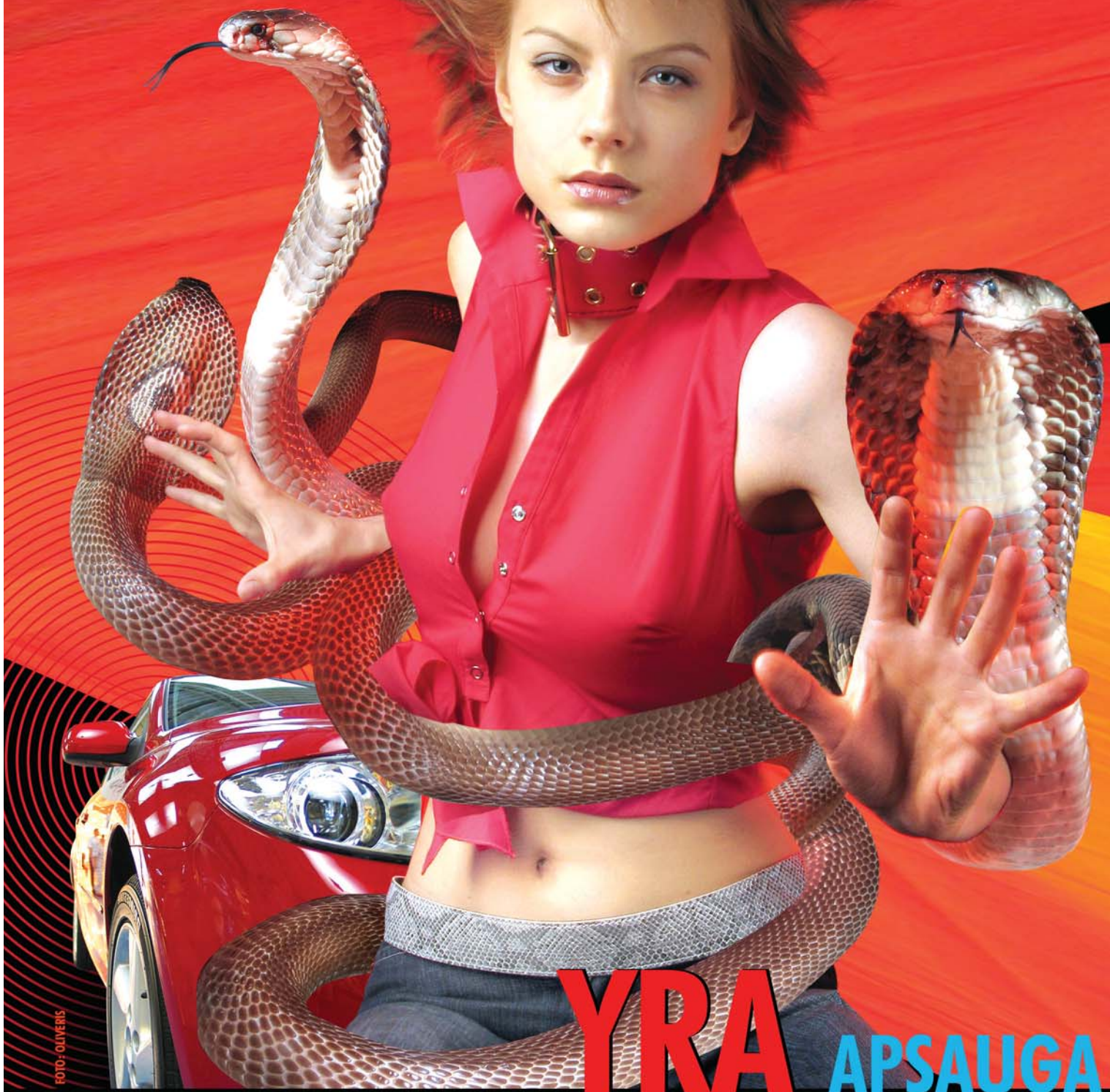

FOTO: OLIVERIS

YRA APSAUGA

Automobilių apsauga

Garsinės signalizacijos
Elektroniniai blokatoriai
Mechaniniai blokatoriai

Pranešimų gavikliai

GPS/GSM stebėjimas
Personalinis monitoringas
Transporto žymėjimas

 ALTAS
SECURITY CORPORATION

Apsaugos sistemos „Black Bug Plus“ iš kitų išsiskiria ypatinga sudėtimi. Sistemoje „Black Bug Plus BT-71W2D“ naudojamos distancinio valdymo relės „Wait Up“, o sistemoje „Black Bug Plus BT-71L2D“ – relė „Hook Up“. Priklausomai nuo naudojamos relės, realizuojami skirtingi apsaugos nuo atviros vagystės algoritmai. Distancinio valdymo relė „Hook Up“ yra jungiama į blokuojamą grandinę ir, negavusi atitinkamo signalo iš valdymo bloko, neleidžia užvesti automobilio. Koduoti signalai relę pasiekia per gamyklinę automobilio elektros įrangą. Kadangi apsaugos sistemos komponentai tarpusavyje nėra sujungti papildomais laidais, tai padidina sistemos montavimo slaptumą.

Relė „Wait Up“ ne tik užtikrina instaliavimo slaptumą, bet ir apsunkina užblokuotų grandinių paiešką „praskambinimo“ metodu. Kadangi nejudančiame automobilyje visos blokuojamos grandinės yra sujungtos, aptikti jas diagnostine aparatūra yra neįmanoma. Jos atsijungia tik automobiliui pajudėjus iš vietos. Relė „Wait Up“ turi dar vieną unikalią savybę: tik ji, neatjungiant apsaugos sistemos, leidžia realizuoti distancinę automobilio variklio užvedimo funkciją.

Ši apsaugos sistema turi ir daugiau svarbių privalumų. Pavyzdžiui, galima padidinti ar sumažinti judesio daviklio jautrumą. Ši ypatybė pravers tuo atveju, kai dirbdamas variklis sukelia didelę vibraciją. Taip pat galima pakeisti

sistemos PIN kodą, įjungti arba išjungti garsinį kortelės atpažinimo signalą. Keturių ženklų PIN kodu galima įjungti servisinį režimą. Šiuo atveju indikatorius nuolatos švies, primindamas vairuotojui apie sistemos būseną.

Dar viena naudinga sistemos funkcija – apsauga nuo pašalinių kortelių įrašymo. Jei programuojant sistemą įrašoma tik viena kortelė, kitos dvi laisvos pozicijos sistemos atmintyje blokuojamos automatiškai. Be to, sistemoje yra numatyta galimybė ištrinti iš atminties visą informaciją apie pamestas korteles ir įrašyti naujas.

Ypatingo dėmesio sulaukia šių apsaugos sistemų instaliavimo paprastumas ir patogumas. Valdymo blokas prie automobilio elektrinės įrangos jungiamas tik dviem laidais. Ši savybė apsaugos sistemas „Black Bug Plus“ leidžia montuoti į bet kuriuos šiuolaikinius automobilius. Dėl pastarosios ypatybės apsaugos sistemų montuotojai jau sugalvojo antrą „Black Bug Plus“ sistemų pavadinimą ir pakrikštijo jas „dvilaidėmis“.

Apibendrinant, reikėtų paminėti galimybes, kurios daro garbę rusų inžinieriams ir jau tampa tradicinėmis elitinėje „Juodųjų vabalų“ gaminių serijoje. Apsaugos sistemos dirba tik su elektroninėmis kortelėmis, kurios, technologijos DID dėka, yra patikimai apsaugotos nuo elektroninio padirbimo. Esant eterio trukdžiams, rezervinis L kanalas užtikrina perėjimą į alternatyvų ryšio kanalą. **R**

UAB "LIDIVOS" TECHNOLOGIJOS
ELTEL NETWORKS KORPORACIJOS NARYS

**PROJEKTUOJAME,
MONTUOJAME,
PRIŽIŪRIME**

- vaizdo stebėjimo sistemas,
- apsaugines gaisrines signalizacijas,
- kompiuterinius-telefoninius tinklus,
- vidaus elektros tinklus,
- pastatų valdymo sistemas.

Užtikrinta tvarka tarp automobilių apsaugos sistemų montuotojų

| Vytautas Šaikus | VŠĮ „Saugos ekspertizė“ direktorius

Siekiant užtikrinti tvarką tarp transporto priemonėse apsaugos (sergėjimo) sistemas montuojančių įmonių, 2002 metų vasario mėn. 8 dieną visuotinis asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ narių susirinkimas įpareigojo asociacijos valdybą įsteigti Viešąją įstaigą „Saugos ekspertizė“.

Pirmieji darbai, kurių kartu su Automobilių saugos komitetu ėmėsi „Saugos ekspertizė“ – pateisinti šiam komitetui priklausančių asociacijos narių lūkesčius ir sutvarkyti šią sritį.

Tuo tikslu imta bendradarbiauti su Valstybine ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos, nustatyta, kokie reikalavimai keliami įmonėms, transporto priemonėse montuojančioms apsaugos (sergėjimo) sistemas, paruoštas ir tarp asociacijos narių platinamas šių teisės aktų sąvadas.

Susitikimuose su Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie LR Susisiekimo ministerijos atstovais ir kitomis valstybinėmis institucijomis išsiaiškino jų poziciją dėl transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių, t. y. sergėjimo sistemų atitikties įvertinimo tvarkos. Remdamiesi minėtų kontroliuojančių valstybinių institucijų nuostatomis, asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ valdybos posėdžio 2002 metų lapkričio mėn. 8 dienos sprendimu Nr.29/2-1 paruošė ir patvirtino taisykles („oficialiai patvirtintų transporto priemonių sergėjimo sistemų, kurios gali būti sumontuotos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, atitikties įvertinimo taisyklės“).

Automobilių saugos komitetui nerimą kėlė šalyje vyraujanti netvarka tarp transporto priemonėse apsaugos (sergėjimo) sistemas montuojančių įmonių. Daugelio mūsų narių netenkino tai, kad šias sistemas montuoja daug neregistruotų įmonių, nemokančių mokesčių bei atliekančių abejotinos kokybės darbus. Todėl asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ 2002 metų gruodžio mėn. 20 dienos posėdžio sprendimu Nr. 34-2/1 buvo paruošta ir patvirtinta „transporto priemonių apsaugos (sergėjimo) sistemas montuojančių įmonių įvertinimo ir patvirtinimo metodika“. Iki 2004 metų lapkričio mėnesio vertinimo reikalavimus atitiko 51 įvairiuose šalies rajonuose esanti įmonė. Vertinimas atliktas išnagrinėjus draudimo bendrovių, Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos prie Ūkio ministerijos ir Automobilių saugos komiteto keliamus reikalavimus. Pastaruoju metu šie procesai automobilių apsaugos srityje yra kontroliuojami:

įmonės, montuojančios apsaugos sistemas, padidino apimtį, o transporto priemonėse yra montuojamos Europos Sąjungos direktyvas atitinkančios automobilių apsaugos sistemos.

Panašūs darbai laukia ir apsauginę bei gaisrinę signalizacijas, vaizdo stebėjimo ir įeigos kontrolės sistemas montuojančių įmonių bei asociacijos narių. Šiuo metu galiojanti tvarka netenkina nei užsakovų, nei valstybinių institucijų vadovų, nei šioje srityje dirbančių įmonių. Europos Sąjungoje privalomi ir visuotinai taikomi teisės aktai – direktyvos bei reglamentai. Šiuo metu į šalį įvežami produktai neatitinka Europos Sąjungos direktyvų: 73/23EEC – elektrotechniniai gaminiai, skirti naudoti esant tam tikroms įtampos riboms, 89/106 EEC – statybos produktai, naudojama ir montuojama įranga, jautkliai privalo atitikti direktyvą 89/336 EEC – elektromagnetinis suderinamumas, pagal direktyvą 94/9 EEC, padidinti reikalavimai taikomi įrangai, jautkliams, skirtiems montuoti potencialiai sprogiose aplinkose. Šalyje galioja daug įvairių ministerijų įsakymais patvirtintų ir Europos Sąjungoje privalomų reglamentų. Tai Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos standartizacijos departamento direktoriaus 2001 metų birželio 20 dienos įsakymas Nr.200/57 „Dėl elektrotechninių gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo dalinio pakeitimo“. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo pakeitimo įstatymas, STR 1.01.05:2002 „Normatyviniai statybos techniniai dokumentai“, STR 1.01.04:2002 „Statybos produktai. Atitikties įvertinimas ir „CE“ ženklavimas patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir ūkio ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymo Nr.201/93 „Dėl elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento patvirtinimo dalinio pakeitimo“, Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr.184 „Dėl įrangos ir apsaugos sistemų, naudojamų potencialiai sprogiose aplinkose, techninio reglamento tvirtinimo dalinio pakeitimo“.

Manau, kad bendromis asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ narių pastangomis, reikalavimai, keliami šalims Europos Sąjungos narėms, bus įvertinti ir įgyvendinti.

GE
Security

GE Security.

Sparčiai besiplečiančios elektroninės saugos technologijų rinkos lyderis

„GE Infrastructure Security“ padeda žmonėms saugoti savo bendruomenę, šeimą, turtą. GE siūlomos technologijos tinka tiek gyvenamajam būstui saugoti, tiek ir komercinių, pramonės ar net valstybinės svarbos objektų saugos problemoms spręsti. Mes galime pasiūlyti sprendimus visokiems atvejams: sudėtingas vaizdo stebėjimo sistemas, patikimas apsaugos nuo įsilaužimo, priešgaisrinės apsaugos sistemas, nekilnojamojo turto ar kitokios nuosavybės elektroninės kontrolės priemonės, taip pat narkotikų bei sprogstamųjų medžiagų aptikimo įrangą.

GE imagination at work

Profesionaliai parinktos durys – patikima apsauga nuo triukšmo

Sigitas Nausėdas | UAB „Nustic“ direktorius

Visą žmogaus gyvenimą lydi triukšmas. Triukšmas, kurio mes nenorime girdėti, yra erzinantis ir varginantis. Iki XX a. pabaigos apsaugai nuo jo buvo skiriamas nepakanamas dėmesys ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Pastaraisiais metais kovai su triukšmu, t.y. akustikos klausimams, bei jo poveikiui skiriamas ypatingas dėmesys. Šiandieninė akustika – tai žmogų supantis pasaulis: kaimynų, aviacijos, geležinkelio, transporto, pramonės ir kitų šaltinių skleidžiamas triukšmas bei vibracija ir statinių konstrukcijų bei garsą izoliuojančių medžiagų suderinamumas. Šiandien dar mažai kas žino, kokie triukšmo rodikliai užtikrina mūsų patalpų, o kartu ir mūsų gyvenimo apsaugą nuo triukšmo.

Nuo šių metų mūsų šalyje įsigaliojo techninis statybos reglamentas STR 2.01.07: 2003 „Pastatų vidaus ir išorės aplinkos apsauga nuo triukšmo“. Taigi, apžvelgsime vieną triukšmo mažinimo elementų – duris. Remiantis laboratorinių matavimų rezultatais, durys yra skirstomos į penkias pagrindines garso nepralaidumo klases: A, B, C, D, E. Intervalas tarp klasių yra 5 decibelai (dB).

Neturime pratintis prie triukšmo

Gyvenamosios aplinkos apsauga nuo triukšmo visada pradedama galimų padidinto triukšmo šaltinių identifikavimu. Panagrinėkime iš pirmo žvilgsnio, atrodytų, paprastą sąvoką „ramybė savame būste“. Kasdienybėje ši sąvoka lyg ir nepastebima, nes žmogus pripranta prie jį supančios aplinkos. Bet ar reikia prie to pratintis?

Pastaraisiais metais mūsų rinkoje pasirodė daug naujų užsienietišku akustinių medžiagų ir konstrukcijų. Pavyzdžiui, firmos mums aktyviai siūlo įvairias medžiagas, pateikia kataloginę informaciją apie jų garso izoliaciją, nurodo aukštus jų siūlomų konstrukcijų garso izoliacijos indeksus. Pagal jų pateikiamas rekomendacijas, apsauga nuo triukšmo turėtų būti garantuota, tačiau taip yra ne visada. Tokią situaciją sąlygoja dvi problemos. Pirmiausia, dalis kompanijų gana neatsakingai laikosi nustatytų reikalavimų: pateikdami kitos konstrukcijos durų dokumentus, jie parduoda deklaruojamų rodiklių neatitinkančias duris. Šią situaciją galima apibūdinti kaip tiesioginę pirkėjo apgaulę. Tokios kompanijos siekia tik vieno tikslo – pelno. Antra problema – tai pardavėjo ir pirkėjo kompetencijos stoka. Galima nusipirkti duris, atitinkančias deklaruojamus jų rodiklius, ir nepasiekti norimo rezultato. Kyla klausimas, kodėl? ►

Atsakymas paprastas – neteisingas montavimas ir netikslus supančios aplinkos kompleksas, t.y. sienų, grindų ir kitų elementų, įvertinimas.

Svarbu nustatyti durų paskirtį

Durų triukšmo izoliacijos savybę charakterizuoja oro garso izoliavimo rodiklis, išreiškiamas dB ir nustatomas laboratoriniais bandymais. Nuo triukšmo apsaugančių durų pasirinkimas grindžiamas statistiškai apibendrintu buitinio triukšmo spektru. Tokiu būdu pirkėjui suteikiama galimybė pasirinkti teisingą garso izoliavimo rodiklio vertę.

Parenkant duris, būtina nuspręsti, ar jos turi tapti patalpų apsauga nuo išorės triukšmo, įvertinti kitus parametrus, todėl reikia suformuluoti aiškia durų, langų ir sienų paskirtį. Tik pasirinkus tinkamą durų garso izoliavimo rodiklį bei kitas medžiagas ir teisingai jas sumontavus, pasiekiamas norimas rezultatas.

Renkantis duris, užsakovui reikėtų žinoti tris pagrindinius apsaugos nuo triukšmo komponentus:

1. Apsauga nuo būsto išorėje sklaidžiamo triukšmo;
2. Apsauga nuo gretimose patalpose sklaidžiamo oro garso ir vibracijos triukšmo;

3. Apsauga nuo statinio įrangos triukšmo (sanitarinės ir techninės sistemos, vėdinimas, liftai bei kita stacionari įranga).

Durys klasifikuojamos pagal triukšmo parametrus

Žemiausia gyvenamajam būstui rekomenduojama apsauga nuo triukšmo – 30 dB (C klasė). Pagerintos akustinio komforto durys turi atitikti 35 dB klasę (B klasę). Nepaisantiems apsaugos nuo triukšmo, patartina įėjimui į patalpą rinktis duris, kurių garso izoliavimo rodiklis žemesnis nei 25 dB (D klasė). Nepaminėtos 40 dB klasės (A klasės) durys naudojamos specialios paskirties patalpose, pavyzdžiui, įrašų studijose, repetitijų ar koncertų salėse.

Durų garso izoliavimo savybės priklauso nuo varčios konstrukcijos, užrakto sureguliuavimo, sandarinančių tarpinių tarp varčios ir staktos, teisingo sumontavimo ir jas gaminančios įmonės kvalifikacijos bei techninių galimybių. Bendrovė „Nustic“ gali drąsiai teigti, kad įmonėms, neturinčioms atitinkamos patirties, pagaminti, o juolab durims garantuoti didesnę nei 30 dB klasę, yra beveik neįmanoma.

Apibendrinant, galima pasakyti: kuo aukštesni durų garso izoliacijos rodikliai, tuo durų gamybos kaštai bus didesni. Todėl natūralu, kad akustines savybes turinčios durys rinkoje yra brangesnės.

PAVARGAI NUO TRIUKŠMO ?

PILNAVIDURĖS VIDAUS DURYS

IVIJA

3 TRYS VIENAME

1 AKUSTINĖS SAVYBĖS

Akustiniai durų rodikliai tiesiogiai susiję su durų konstrukcija, svoriu bei sandarumu. Norint pasiekti aukštus akustinius parametrus duryse naudojamos specialios medžiagos bei konstruktyvo jungimas. Durų IVIJA modeliai atitinka garso izoliavimo klases A, B, C, D, E

2 PRIEŠGAISRINĖS SAVYBĖS

Šios durys atitinka EI30 priešgaisrinius reikalavimus

3 KOKYBĖS GARANTIJA

Visos UAB „Nustic“ gaminamos durys yra sertifikuotos ir aprobuotos LR valstybinių institucijų. Šiandien mūsų gaminamos durys sėkmingai eksploatuojamos ne tik Lietuvoje, bet ir Švedijoje, Prancūzijoje, Rusijoje, Latvijoje, Ukrainoje bei Baltarusijoje.

**TYLU IR RAMU.
VIEŠBUTYJE IR
BIURE.**

Ateities g. 21A, Vilnius 2035,
tel.: 2 70 13 27, 2 70 13 26, faks. 2736842.
nustic@security.lt www.sarvas.lt

NUSTIC
DURŲ „SARVAS“ GAMINTOJAS

Spynos kaina – saugumo ir kokybės rodiklis

Tadeuš Orševski | UAB „Assa Lietuva“ generalinis direktorius

Kasmet augant butų vagysčių skaičiui, vis daugiau žmonių prisipažįsta nerimaujantys dėl būsto vagysčių ir įsilaužimų nuostolių. Remiantis statistiniais duomenimis, net 66 proc. vagių į butus patenka susidoroję su durų užraktu. 25 proc. įsibrovėlių net nesistengia laužti ar kitaip tikrinti durų tvirtumo – jie paprasčiausiai parenka raktą arba pagamina rakto kopiją. Policija mūsų šalyje išaiškina tik 25 proc. butų vagysčių, o didžiuosiuose miestuose – dar mažiau. Remiantis šia statistika, galima teigti, kad spyna – viena svarbiausių priemonių, galinčių užtikrinti mūsų namų saugumą.

Durų spynos ir įvairūs mechaniniai užraktai yra viena Lietuvos rinkų, kurioje akivaizdžiai dominuoja užsienietiški gaminiai. Lietuvos gamintojų gretos apsiriboja 5–6 įmonėmis, iš kurių tik Šilutės „Užraktas“, Telšių „Garantija“ ir Panevėžio „Metalistas“ surenka gatavą gaminį – spynas. Tačiau dėl žemo saugumo lygmens, ne itin patikimai veikiančio bei trumpaamžio spynos mechanizmo pastarosios priskiriamos žemiausiam rinkos segmentui, kuriame Lietuvoje surinktos spynos rungtis su tokio paties lygio gaminiais iš Baltarusijos, Rusijos ar Latvijos. Vidutinio, aukštesnio ir aukščiausio saugumo lygmens spynos Lietuvos rinkoje tarpusavyje konkuruoja su kitų šalių gamintojais.

Durų spynos skirstomos į pakabinamas ir įleidžiamas, vidinių ir išorinių durų, o pagal mechaninio kodo surinkimo mechanizmą – į plokštelines ir cilindrinės (šerdinges). Kaip pasaulyje, taip ir Lietuvoje daugiausiai durų rakinama įleidžiamomis cilindrinėmis spynomis. Jos sudaro 60–70 procentų visų Lietuvos rinkoje parduodamų spynų.

Pagal cilindrinę spynų gamybos ir vartojimo tradicijas, pasaulyje skiriami trys pagrindiniai regionai, išsiskiriantys specifiniais spynų standartais: Amerikos, Europos ir Skandinavijos. Amerikietiško standarto spynos nėra paplitusios Lietuvoje, čia dominuoja skandinaviško ir europinio standarto gaminiai.

Pagrindinis pastaruosius gaminius skiriantis konstrukcinis sprendimas – šerdis (cilindro) įrengimas. Europietiško tipo spynose cilindras yra vientisas, kiaurai „perveriantis“ duris, o skandinaviškose spynose yra du atskiri cilindrai: vienas įrengiamas išorinėje durų spynos pusėje, kitas – vidinėje. Šis sprendimas padidina skandinaviškų spynų saugumą, kadangi vientisą europinę šerdį yra lengviau išmušti iš spynos, su kuria ji tvirtinama viename taške, arba paprasčiausiai ją sulaužyti.

Lietuvos rinkos tendencijos yra palankios aukštesnės klasės gaminių importuotojams. Daugelis

pirkėjų jau atsisako pigių rakinimo mechanizmų bei rankenų ir vis dažniau renkasi brangesnes spynas, kurios bent jau yra apsaugotos nuo išgręžimo.

Pasaulyje per metus parduodama durų spynų ir užraktų maždaug už 75–80 mlrd. litų. Pastaruoju metu tarptautinėje rinkoje vis labiau stiprėja skandinavų pozicijos. Didžiausia pasaulyje spynų ir užraktų gamintoja yra Skandinavijos grupė „Assa-Abloy“.

Kompanijų „Assa“ (Švedija, įkurta 1881 metais) ir „Abloy“ (Suomija, įkurta 1907 metais) grupė yra įkurta 1994 metais. Prieš susijungdamos abi ►

Vienas europinio tipo cilindro įveikimo būdų

Europinio tipo cilindrai yra tvirtinami vienoje vietoje ir joje jie yra lengviausiai pažeidžiami

kompanijos jau buvo įsigijusios būrį žinomų ir stiprias pozicijas vietos rinkose užimančių firmų: „Boda“, „TrioVing“, „Ikon“, „Fas“, „Solid“, „Ruko“ ir „Arrow“. Po susijungimo skandinaviai dar labiau suaktyvino rinkos koncentravimo veiksmus. Jų esmė – pirkti kompanijas, kontroliuojančias didelę dalį vietos rinkos. Šiuo metu grupė kontroliuoja virš 40 stambių pasaulio kompanijų, užsiimančių spynų verslu.

Saugumas yra pagrindinė spynos savybė, už kurią vartotojai moka pinigus. Spyna yra palyginti sudėtingas gaminytis, kurio kiekvienas komponentas įtakoja saugumą, be to, kiekvienas gamintojas linkęs pabrėžti savo gaminių plusus ir nutylėti minusus. Tuo tarpu gamintojų, o ypač jų gaminamų spynų modelių skaičius esti milžiniškas.

Tokioje situacijoje vartotojui yra labai sunku nuspręsti, ką įsigyti, ir pagrindiniu jo pasirinkimo orientyru tampa kaina. Turtingesni pirkėjai daro prielaidą, kad tik brangūs daiktai yra kokybiški, kuklesnes pajamas gaunantys pirkėjai laikosi priešingos logikos – kam pirkti brangų gaminį, jeigu pigesnis „daro tą patį“. Pastarojo tipo pirkėjai pasąmoningai tik ir laukia, kad pardavėjas juos patikintų, esą baltarusiškos ar turkiškos spynos yra ne ką prastesnės už firmines europietiškas arba skandinaviškas.

Labiau išsivysčiusiose rinkose vartotojai rinkdamiesi spynas vadovaujasi informacija, kokiai saugumo klasei (kategorijai) yra priskiriama

Sulaužyti diskinių cilindro korpusai

konkrete spyna. Spynų skirstymas pagal saugumo klases remiasi tų šalių standartuose suformuotais kriterijais bei nepriklausomose laboratorijose atliekamomis ekspertizėmis.

Pavyzdžiui, tikrinama, kiek šimtų tūkstančių rakinimo ciklų išlaiko ekspertizei pateikti modeliai, koks jų atsparumas laužimui, lenkimui, gręžimui ir kitokiems išorės poveikiams.

Nuo 1997 metų Lietuvoje galioja Europos Sąjungos standartas LST EN 1143 „Seifai ir saugyklos. Bandymo metodai ir atsparumo išilaužimui klasifikacija“, nuo 2000 metų – LST EN 1303 „Statybiniai apkaustai. Spynų šerdys. Reikalavimai ir bandymo metodai“, o nuo 2004 metų – LST EN 12209 „Statinių apkaustai. Spynos. Mechaninės spynos ir jų užraktų plokštelės. Reikalavimai ir bandymo metodai“. Apie spynų skirstymą pagal saugumo klases skaitykite kitame „Rizikos faktoriaus“ numeryje.

SPAL®

Sertifikuotos automobilių apsaugos sistemos

mac Audio
Gero garso mėgėjams

XENON
BRIGHTSTAR

unicars
Visos automobilinės antenos

alfatec
Audio aparatūros montavimo priedai ir aksesuarai

Prekyba, montavimas, aptarnavimas, garantinė ir pogarantinė priežiūra, automobilinės elektros įrangos remontas

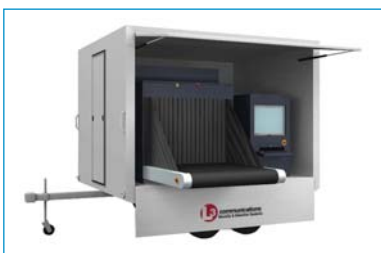

UAB "AUTOKODAS"
Žalgirio g. 88, Vilnius
tel. 8 5 2754155
mob. 8 699 60900
www.autokodas.lt

L. Ribokienės firma
Maironio g. 8, Utena
tel. 8 389 51533
mob. 8 686 37975
rigeria@one.lt

MŪSŲ ĮRANGA GARANTUOJA JŪSŲ SAUGUMĄ

Bagažo kontrolės rentgenai ir metalo detektoriai pagaminti
L3 Communications (JAV)

Sprogstamųjų medžiagų bei narkotikų detektoriai (dujų analizatoriai)
ION TRACK (JAV)

Pašto siuntų rentgenai pagaminti
SCANNA (Anglija)

Metalo detektoriai pagaminti
METOREX (Suomija)

ŠI ĮRANGA SKIRTA UŽTIKRINTI SAUGUMĄ:

- ADMINISTRACINIUISE PASTATUOSE
- BANKUOSE
- ORO UOSTUOSE
- MUITINĖS KONTROLĖS POSTUOSE
- KROVINIŲ TERMINALUOSE
- PATAISOS ĮSTAIGOSE

JŪSŲ PASLAUGOMS:

- TECHNINIO APTARNAVIMO CENTRAS VILNIUJE
- ĮRANGOS ATVEŽIMAS
- MONTAVIMO DARBAI
- PERSONALO APMOKYMAS
- 24 MĖNESIŲ GARANTINIS LAIKOTARPIS
- POGARANTINIS APTARNAVIMAS

MŪSŲ SIŪLOMA ĮRANGA SĖKMINGAI DIRBA BEI APTARNAUJAMA:

- LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIME
- PREZIDENTŪROJE
- VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOJE
- VILNIAUS ORO UOSTE
- KAUNO KARMĖLAVOS ORO UOSTE
- PALANGOS ORO UOSTE
- LAL CARGO TERMINALE
- LIETUVOS MUITINĖJE

JVC

PROFESSIONAL

TK-C920E spalvoto vaizdo kamera su ypatingai aukšta skiriamąja geba, super LoLux matrica ir DSP technologija.

- 1/3" CCD
- Super LoLux, min 0.7lux
- 535 TV linijų
- AES, AGC, BLC, ATW
- AC24V, DC12V, AC220V

Plataus dinaminio diapazono **TK-WD310E** spalvoto vaizdo kamera skirta blogai ir nevienodai apšviestoms teritorijoms. Net ir staigiai keičiantis apšvietimui ar tuo pat metu stebimame lauke esant šviesioms ir tamsioms detalėms, ši kamera fiksuoja kokybišką ir ryškų vaizdą.

- 1/3" CMOS WDR
- 14-bit DSP
- 480TV linijų
- ATW, AWB
- AC24V, DC12V

TK-C1460BE pažangiausių technologijų kamera dirbanti spalvotu ir nespalvotu režimu su automatiniu IR perjungimu, judesio detekcija, pasižymi itin aukštu jautrumu šviesai ir puikia vaizdo kokybe.

- 1/2" CCD
- Super LoLux, min 0.1 lux (spalv.) 0.00023 lux (JB)
- 480TV linijų
- BLC, EDR, ATW
- Kadru integracija
- AC24V, DC12V

VR-609; VR-616

skaitmeninė vaizdo įrašymo įranga

- 16/9 kamerų įėjimų
- Tripleksinis darbo režimas
- 240GB greitai keičiamas kietasis diskas
- Judesio detektorius
- LAN
- USB
- LINUX

Nuo 10 iki 21 colio įstrižainės spalvoto vaizdo, 750 TV linijų horizontalios raiškos monitoriai. Meniu nustatymai ant ekrano, PAL/NTSC palaikymas, nuotolinis valdymas, universali maitinimo įtampa, patvarumas ir ilgaamžiškumas tai gero monitoriaus bruožai.

- 10", 14", 15", 17", 19", 21" įstrižainės
- 300-750TV linijų
- 2 x BNC, 1 x Y/C video įėjimai/išėjimai
- 2 x audio
- 16:9 / 4:3 vaizdo formatai

JVC Professional produkcijos distributorius Lietuvoje UAB „Telekonta“

Mus rasite:

Naugarduko g. 15, Vilnius, tel./faks: 8-5-2151847;
Vytauto g. 85, Šiauliai, tel./faks : 8-41-522262;
info@telekonta.lt

Nauji priešgaisrinės saugos reikalavimai ES šalims

| Petras Varanauskas | UAB „Levoriškis“ komercijos direktorius

Lietuvai tapus Europos Sąjungos (ES) nare, pradėjo galioti ES standartai, priešgaisrinei saugai nustatę papildomus reikalavimus. Tai savaime suprantama, nes apsauginė signalizacija gali apsaugoti kilnojamąjį materialų turtą, o priešgaisrinė – visą sukauptą turtą. Priešgaisrinės signalizacijos išgelbėto turto vertė, neskaičiuojant žmogaus gyvybės, kurios įvertinti neįmanoma, yra daug didesnė.

Norint, kad priešgaisrinė signalizacija gerai dirbtų ir laiku fiksuotų gaisro pradžią, nepakanka išigyti ir sumontuoti EN 54 normas atitinkančią įrangą.

Pagal 2003 m. birželį Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą nutarimą Nr. 825, techniškai prižiūrėti priešgaisrinės sistemos, jutiklius ir įrenginius gali įmonės, turinčios šiai veiklai reikalingą licenciją. Darbuotojai taip pat privalo turėti tam tikrą kvalifikaciją ir specialų pasirengimą.

Būtina, kad kvalifikuoti kompanijos specialistai, aptarnaujantys priešgaisrinę sistemą, naudotų profesionalią testavimo įrangą, su kuria

galima greitai ir nesunkiai įsitikinti turimos signalizacijos nepriekaištingu funkcionavimu. Tai užtikrinti įpareigoja 2000 m. rugsėjį patvirtinto Gaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM nutarimo protokolo Nr. 2 ketvirtas punktą, kuris nurodo, kad: „Lietuvos Respublikoje automatinės gaisrinės signalizacijos sistemos montuojančios bei eksploatuojančios įmonės gaisrinių signalizatorių patikrinimo darbus turi atlikti tik su gamyklė profesionalų įranga. Įranga turi būti įmanoma atlikti gaisrinių signalizatorių patikrinimą be atviros ugnies ir dūmų panaudojimo, neatsižvelgiant į jų sumontavimo vietą, aukštį ir būdą“.

GREITAEIGĖS VALDOMOS KAMEROS

Greitaeigė valdoma kamera

- 25x / 23x optinis priartinimas;
- 8x skaitmenis priartinimas;
- Diena & Naktis funkcija;
- 8 programuojami maršrutai, susidedantys iš 36 funkcijų;
- 8 programuojamos panoraminės, bei 4 auto skenavimo funkcijos;
- 240 programuojamų pozicijų;
- Iki 380°/sek. pasisukimo greitis;
- 8 įėjimai, bei 4 programuojami išėjimai;
- Komplektuojamas kartu su baze;
- Apšildomas lauko korpusas (papildomai);
- Laikiklis įleidžiamas į lubas (papildomai).

Mini Speed Dome kamera

- 3x priartinimas;
- 4 programuojami maršrutai;
- 4 auto skenavimo funkcijos;
- 64 programuojamos pozicijos;
- 0~355° panoraminis, 0~90° aukščio pasisukimas;
- Komplektuojamas kartu su baze;
- Antivandalinis korpusas (papildomai).

Valdymo pultai

- Programuojami vartotojo parametrai;
- Iki 240 programuojamų atminčių;
- Rankinis arba automatinis IRIS valdymas;
- Rankinis arba automatinis fokuso valdymas;
- "Global" funkcija;
- Pasirenkamas valdymo greitis.

Kaunas:
R. Kalantos 34-49, tel. 837 452947, 837 453588, faksas 837 454033,
El.p. info@eproma.lt Internetinė svetainė http://www.eproma.lt

Vilnius:
Mindaugo g. 16, tel./fax 85 2331066,
El.p. vilnius@eproma.lt

LEVORIŠKIS

APSAUGINĖS, PRIEŠGAISRINĖS IR
VAIZDO STEBĖJIMO SISTEMOS

UAB „LEVORIŠKIS“

Kauno g. 34, LT-03202 Vilnius
Tel. (8-5) 2337675, 2336324
Faksas (8-5) 2336218
el. paštas levoriskis@tdd.lt

Baltijos pr. 115, LT-93221 Klaipėda
Tel. (8-46) 300577
Tel./faks. (8-46) 300576
el. paštas klaipeda@levoriskis.com

www.levoriskis.com

„Altas“ klientams siūlo naujoviškas apsaugos sistemas

Lietuvos automobilių apsaugos sistemų lydere – bendrovė „Altas“ – šalies vairuotojams pasiūlė naują „Sherlog SecurityCar“ sistemą, veikiančią itin patikimu radijo lokacijos principu. Šios sistemos jau sumontuotos beveik pusšimtyje automobilių, važinėjančių Lietuvos keliais.

„Sherlog SecurityCar“ sistema 1992 metais buvo sukurta Čekijoje, ji leido sugrąžinti vartotojams (šią sistemą Čekijoje pasirinko beveik 20 tūkstančių vairuotojų) kelis šimtus pagrobtų automobilių. Ilgametė patirtis ir praktinė sėkmė įrodo, jog klientams buvo grąžinta daugiau kaip 96 procentai pavogtų mašinų.

„Naujos sistemos pasirodymas Lietuvoje ypatingai turėtų sudominti brangesnių automobilių savininkus, nusivylusius GPS ir GSM ryšiu veikiančiomis sistemomis. Jos yra patikimos, puikiai pasiteisinančios, tačiau kai kurios publikacijos atbaidė dalį klientų nuo sprendimo montuoti šias gana brangias sistemas. Pripažįstame, kad keletą metų montuojamos sistemos turi silpnų vietų, kurias nusikaltėliai perprato. Tuo tarpu naujoji „Sherlog“ sistema neturi tų silpnų vietų, yra itin patikima ir visiškai atspari panašaus pobūdžio trukdžiams, leidžiantiems „išjungti“ ankstesnes palydovinio stebėjimo sistemas“, – teigė „Vilniaus Alto“ vadovas Rolandas Gudelis.

Baigėsi konkursas „Geriausias apsaugos ekipažas'2004“

Jau paskelbti konkurso „Geriausias apsaugos ekipažas'2004“ nugalėtojai. Pirmąją ir antrąją vietas laimėjo R. Jonaičio IĮ „Argus“ saugos tarnyba, trečioji vieta atiteko UAB „Jaros sauga“.

Nugalėtojai išaiškinti spalio 16 d. Policijos mokymo centre. Konkurso sudarė teorinė ir praktinė užduotys.

Į konkursą kviestos dalyvauti 36 saugos tarnybos. Dalyvių paraiškas pateikė UAB „Jungtis“, UAB „Apsaugos komanda“, UAB „Jaros sauga“ ir R. Jonaičio IĮ „Argus“. Visos konkurse dalyvavusios saugos tarnybos - asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ narės.

Asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ organizuoto konkurso tikslas - populiarinti savo veiklą ir ugdyti saugos tarnybų darbuotojų atsakomybę, atliekant tarnybines pareigas, gerinant profesinį bei fizinį pasirengimą ir darbo kultūrą.

Nugalėtojai apdovanoti piniginiiais prizais, taurėmis ir atminimo diplomais.

KENWOOD
CENTRAS

„Kenwood distribution“ plečia veiklą

Pastaraisiais metais išsiplėtė UAB „Kenwood distribution“ veikla: šiuo metu ji apima didmeninę ir mažmeninę prekybą visų rūšių transporto priemonių apsaugos sistemomis bei automobiline garso ir vaizdo aparatūra.

Šiais metais įmonė pradėjo ieškoti naujų

veiklos sričių. Viena iš įmonės naujovių – automobilinės apsaugos sistemos. Šią veiklą vysto šiemet Vilniuje atidarytas autoelektronikos servisas „Kenwood centras“. Jis yra vienas didžiausių ir moderniausių servisų visoje Lietuvoje.

Išskirtinis „Kenwood distribution“ veiklos bruožas – tai glaudus bendradarbiavimas su automobilių pardavimo atstovais, kurie ne tik pripažįsta šios kompanijos privalumus, bet ir naudojami jų meistrų paslaugomis. UAB „Kenwood distribution“ vadybininkė Viktorija Glazačiova sako, kad toks bendradarbiavimas naudingas visiems – tiek mums, tiek automobiliais prekiaujančioms kompanijoms bei naujų transporto priemonių savininkams.

UAB „Kenwood distribution“ – viena žinomiausių Lietuvos įmonių, dirbančių automobilių garso aparatūros srityje.

Lietuvoje – naujos kartos bėginės kameros

Prieš tris mėnesius Lietuvoje pasirodė naujos kartos „SensorRail III“ bėginės kameros.

UAB „Euroelektronika“ pardavimų vadybininko Kristijono Šešelgio teigimu, jas gamina vienas žinomiausių vaizdo stebėjimo komponentų gamintojų – American Dynamics (Sensor-matic). „SensorRail“ kameros yra skirtos didelių

prekybinių plotų stebėjimui prekybos centruose ar sandėliuose. Šios kameros taip pat tinka gamybos procesų stebėjimui, gali būti sumontuotos patalpose, kur stebėjimas stacionariomis arba valdomomis kameromis nėra pakankamai efektyvus.

Monitoringo įranga kiekvienam Lietuvos kampeliui

UAB „Sareme“ pradėjo prekiauti GPRS monitoringo įranga. Šiuo metu Lietuvoje yra instaliuotos tik dvi tokio tipo sistemos. Tai gera alternatyva arba priedas prie esamų radijo ir telefoninių monitoringo sistemų. Tokios įrangos pagalba signalizacijos užsakovui suteikiama galimybė prisijungti prie apsaugos pulto bet kuriame Lietuvos kampelyje, kur tik yra mobilusis ryšys.

„Geovision“ – šiuolaikinė stebėjimo sistema

Ježi Lukaševič | UAB „Sarema“ technikos direktorius

Skaitmeninis vaizdo įrašymas profesionalioje televizijoje šiandien tapo kasdienybe. Į analoginius vaizdo grotuvus pastaruoju metu žiūrima kaip į atgyvenusius prietaisus. Jie naudojami tik dėl to, kad sistemų vartotojai galėtų pakeisti juos į naujesnius įrenginius. Dar pasitaiko sistemų, kuriose jie naudojami, bet tai jau retenybė.

Šiuo metu rinkoje populiaru dviejų rūšių skaitmeninio įrašymo įranga: arba specialus atskiras įrenginys, arba kompiuterinė plokštė su programine įranga. Kiekviena šių rūšių turi savo privalumų ir trūkumų.

„Geovision“ sistema – tai daugiau nei DVR. Ji sieja automatiką, apsaugos, praėjimo kontrolės sistemas, kasų operacijų sekimą, vaizdo stebėjimą ir įrašymą. Visi įvykiai fiksuojami žurnale, automatiškai susiejami su vaizdo medžiaga. Tokiu būdu pateikiama išsami informacija apie procesus, vykstančius objekte, ir kaupiami duomenys vėlesnei procesų analizei.

„Geovision“ įrangą sudaro: kompiuterinė plokštė, skirta vaizdo signalo siuntimui į kompiuterį, ir papildoma įranga. Ji sudaryta iš modulių: išorinių – GV-NET, GV-IO, GV-RELAY, GV-DATA ir vidinių – GV-NET/IO CARD bei GV-NET CARD. GV-NET modulis yra protokolų RS232/RS485 keitiklis, skirtas greitai valdomų kamerų ir modulių GV-IO prijungimui prie sistemos. GV-IO yra informacijos įvedimo/išvedimo modulis, skirtas integracijai su kita įranga. GV-RELAY modulis naudojamas kartu su GV-IO moduliu ir yra skirtas išvedamų signalų konvertavimui į relinių kontaktų būseną. GV-DATA modulis yra skirtas tekstinės informacijos įvedimui į sistemą ir naudojamas integracijai su kasos aparatais. Vidinių modulių paskirtis yra tokia pati, kaip ir išorinių. Jie skiriasi tik tuo, kad yra montuojami į kompiuterį. Šios dalys kartu su programine įranga sudaro vaizdo serverį. Jis yra autonominis įrenginys, atliekantis funkcijas objekto lygyje. Serverio pagrindinė dalis yra vaizdo plokštė.

„Geovision“ siūlo didelį plokščių pasirinkimą. Jos skiriasi vaizdo ir garso kanalų skaičiumi

bei įrašymo greičiu. Lentelėje išvardinta visa siūloma įranga ir jos parametrai.

Programinė įranga yra vienoda visoms plokštėms, todėl funkcinės galimybės nepriklauso nuo plokštės tipo. Norint užtikrinti reikalingą plokštės parametrų stebėjimo ir įrašymo lygį, reikia atkreipti dėmesį į plokštės tipą.

Pagrindinės „Geovision“ sistemos funkcijos: Vaizdo stebėjimas:

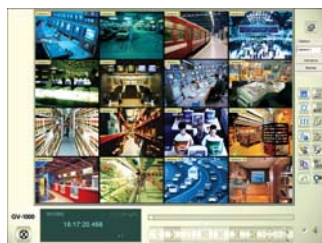
- Ekranų padalijimas į 1, 4, 6, 8, 10, 13 arba 16 kamerų vaizdo laukų;
- Kameros vaizdo išskleidimas į visą ekraną pagal judesio detekciją arba aliarminį signalą;
- Garsinis signalas pagal judesio detekciją arba aliarminį signalą;
- Momentinė įvykio nuotrauka;
- Valdomos kameros nukreipimas į užprogramuotą tašką pagal judesio detekciją arba aliarminį signalą;
- Objekto sekimas, vaizdo priartinimas valdoma kamera (netrukus versijoje 6.1);
- Darbas su dviem monitoriais: pirmas – vaizdo stebėjimui, antras – įrašymų peržiūrai;
- Paliktų daiktų detekcija (netrukus versijoje 6.1);
- Dingusių daiktų detekcija (netrukus versijoje 6.1);
- Objekto planas su vaizdo kamerų, jutiklių, automatikos išdėstymu (netrukus versijoje 6.1);
- Automobilių numerių atpažinimas (speciali programa).

Garsas:

- Garso kanalų klausymas tiesiogiai;
- Iki 16 garso kanalų įrašymas.

Įrašymas:

- Įrašymas 20, 30, 50, 100, 200, 400 fps greičiu;

ViewLog

Unattended/Missing Object Detection

E-map

- WAVELET, MPEG-4, GeoMPEG-4 kompresija;
- 320X240, 640X240, 640X480, 640X480S/W įrašymo skiriamoji geba;
- Įrašymo režimai: visą parą, pagal judesio detekciją, pagal aliarmo signalą, pagal tvarkaraštį;
- Įrašymas iki ir po aliarmo;
- Įrašymo kokybės ir greičio reguliavimas atskirai kiekvienai kamerai.

Peržiūra ir paieška:

- Įrašytos medžiagos pagreitinta ir sulėtinta peržiūra;
- Paieška pagal datą ir laiką;
- Paieška pagal judesio detekciją nurodytame lauke;
- Paieška pagal įrašus įvykių žurnale;
- Vaizdo išskaidymas pagal kadrus.

Pranešimai:

- Balso pranešimai telefonu vaizdo detekcijos, aliarmo ir vaizdo signalo dingimo metu;
- Pranešimai elektroniniu paštu su užfiksuotu įvykių nuotraukomis;
- SMS žinutės (netrukus naujoje 6.1 versijoje).

Integracija su kasos aparatais:

- Iki 4 kasos aparatų prijungimas;
- Kasos kvito teksto rodymas ekrane ir jo įrašymas;
- Įrašo paieška pagal prekės pavadinimą;
- Įrašo paieška pagal operacijos pavadinimą;
- Įrašymas pagal operacijos pradžią;
- Operacijų turinio įrašymas į žurnalą.

WEB serverio funkcijos:

- 1, 2, 4, 8 ir 16 kamerų stebėjimas;
- Kameros vaizdo išskleidimas per visą ekraną;
- Informacinio kanalo pralaidumo nustatymas;
- Nuotolinių greitaeigių kamerų ir išėjimų valdymas;
- Dinaminio IP palaikymas;
- Domeno pavadinimo suteikimas vaizdo serveriui;
- Dupleksinis garso ryšys su vaizdo serveriu.

Nuotolinės darbo vietos:

- Nuotolinio stebėjimo programa „Remote Viewer“;
- Nuotolinio stebėjimo iš keleto serverių programa „Multicam“;
- Nuotolinės darbo vietos įrašytos medžiagos peržiūrėjimui;
- Programa stebėjimui per delninį kompiuterį;
- Stebėjimas mobiliuoju telefonu (I-MODE).

„Center V2“

Centrinio stebėjimo pulto programa „Center V2“ yra sukurta stebėjimui daugiau nei iš dviejų serverių. Patobulinus ankstesnes versijas, programoje žymiai sumažintas klaidingų aliarmų skaičius, patobulintas interfeisas ir duomenų

perdavimo algoritmas. Kartu su vaizdu iš objekto prie įrašo pridamas vaizdo failas su užfiksuotu įvykiu. Tokiu būdu centrinio pulto budėtojas gali matyti ne tik tiesioginį vaizdą iš objekto, bet ir peržiūrėti failą su įvykiu – aliarmo priežastimi. Jis gali greitai reaguoti į įvyki. Taupomas laikas ir resursai.

Programos funkcijos:

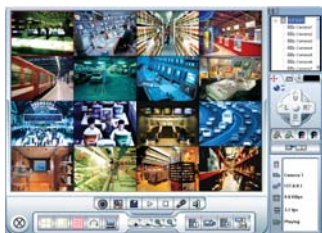
- Objekto vaizdo perdavimas į centrinio pulto ekraną judesio detekcijos, aliarmo ir pavojaus mygtuko paspaudimo metu;
- 15, 24, 25 arba 36 kamerų vaizdo laukai ekrane;
- Dupleksinis garso ryšys su serveriu;
- Įvykių žurnalas;
- Objekto serverio kontrolė: judesio detekcija, aliarmai, signalizacijos įjungimas ir išjungimas, ryšio būseną.

„Geovision“ sistema yra nuolatos tobulinama. Platintojų dėka gamintojus pasiekia vartotojų atsiliepimai ir pageidavimai. Kompanijos tokiu būdu turi galimybę analizuoti pirkėjų poreikius ir rinkos tendencijas. Neapsiribojama galutiniu vartotojui pateikiamu produktu. Jį galima nuolat tobulinti, iš jo kurti dideles sistemas, kurios dalys gali būti nutolusios viena nuo kitos. Internete visada galima rasti naujausią programinės įrangos versiją su naujomis funkcijomis. Sistemos lankstumas ir naujų funkcijų įdiegimas suteikia galimybę ją operatyviai pritaikyti prie nūdienos poreikių.

„Geovision“ yra viena populiariausių tokio pobūdžio sistemų ne tik Europoje, bet ir Rusijoje bei Jungtinėse Amerikos Valstijose. „Geovision“ gaminiai, kaip geriausias produktas, buvo ne kartą apdovanoti įvairiose parodose. Viena tokio populiarumo priežasčių yra tai, kad „Geovision“ – viena šių sistemų pradininkų pasaulyje ir iki šios dienos ji orientuojasi į šio tipo produktus, kas pusmetį siūlo atnaujintą, ypatingomis galimybėmis pasižyminčią programinę įrangą bei naujus produktus.

Išskirtinis firmos „Geovision“ atstovas Baltijos valstybėse, Baltarusijoje, Ukrainoje, Rusijoje ir kitose NVS šalyse:

**UAB „Sareme“,
Naugarduko g. 32/2, Vilnius
Tel. 8 5 2333567, 2135047, 8 699 41441
El. paštas: sareme@sareme.lt;
valdemar@sareme.lt
Interneto puslapis: www.sareme.lt**

WebCam Multiview

Center V2

Pavadinimas	Kamerų skaičius	Garso kanalų skaičius	Įrašymo greitis
GV-250	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16	1	20
GV-600	4, 6, 8, 10, 12, 14, 16	1	25
GV-650	4, 8, 12, 16	2	50
GV-800	4, 8, 12, 16	4	100
GV-900	8, 16	4	200
GV-1000	16	16	400

Per 10 metų mus pasirinko per 10 000 klientų

SAREME

GeoVision

AV TECH

DSC

KABA

MESSE

IVEC

JENJORPRO

Apsauginė signalizacija

Priešgaisrinė signalizacija

Vaizdo stebėjimo sistemos

Įeigos kontrolės sistemos

Telefonspynės

Telekomunikaciniai tinklai

Pagalbinės medžiagos

Rakinimo sistemos "Master key"

Kondicionavimo sistemos

Infraraudonųjų spindulių pirtys

ISO 9001

DNV

CERTIFIED FIRM

www.sareme.lt

"SAREME" UAB
Naugarduko g. 32/2
LT-03225 Vilnius
Tel. (8~5) 2333377; 2135047,
Tel/Faks. (8~5) 2333567
El. paštas sareme@sareme.lt
Interneto puslapis www.sareme.lt

„CE“ ženklavimo naujovės ir teisėtumas

Giedrius Taraškevičius | UAB „Levoriškis“ padalinio vadovas

Lietuvai tapus Europos Sąjungos (ES) nare, ne tik atsirado naujos galimybės eksportuoti produkciją į kitas ES šalis, bet ir pradėjo galioti papildomi reikalavimai į ES ekonominę erdvę importuojamai produkcijai bei jos pardavimui ES teritorijoje.

Produkcija, realizuojama Lietuvoje ir eksportuojama į kitas ES šalis, privalo atitikti jai taikomų teisės aktų (direktyvų, reglamentų, darnųjų standartų) reikalavimus ir turi būti paženklinta „CE“ ženklu. Elektrotechniniams gaminiams yra taikoma Žemųjų įtampų direktyva (73/23/EEB ir jos pataisa 93/68/EEB), kurią Lietuvoje įgyvendina Elektrotechninių gaminių saugos techninis reglamentas (Žin. 1999, Nr. 90–2663, 2001, Nr. 54–1932). Kompanijos, kurios tiekia bei statiniuose montuoja įvairias apsaugos sistemas, įvardijamos kaip statybos dalyviai. Dėl šios priežasties mūsų tiekiami apsaugos įrenginiai klasifikuojami kaip statybos produktai, o jiems papildomai galioja statybos produktų direktyva (89/106/EEC), kurią Lietuvoje įgyvendina Statybos techninis reglamentas STR 1.01.04.2002 (Žin. 2002, Nr. 54–2140).

Vienas pagrindinių šių direktyvų reikalavimų yra toks: importuotojas privalo parengti rašytinę „CE“ atitikties deklaraciją ir turėti „CE“ ženklavimo teisėtumą įrodantį dokumentą – techninę bylą. Vienas svarbiausių techninės bylos dokumentų yra bandymų protokolai, įrodantis, kad produktas atitinka darnųjų standartų nuostatas. Siekiant užtikrinti produkto tinkamumą naudoti pagal paskirtį, techninių specifikacijų ir reglamentų atitikimą reikalavimams, tiekėjas privalo imtis visų būtinų priemonių. Tiekėjas turi prisiimti atsakomybę, jei jis šių priemonių nesiėmė arba nepilnai užtikrino jų vykdymą.

Būtina atkreipti dėmesį į pačią „CE“ ženklo formą ir ženklavimo technologiją. Pagal STR 1.01.04.2002 reikalavimus (punktas 51), gamintojas arba gamintojo įgaliotas tiekėjas turi teisę „CE“ ženklu žymėti patį produktą, jo etiketę, pakuotę arba jo prekybos dokumentus. Ženklas „CE“ turi būti gerai matomas, išskaitomas ir nenutrūniamas. Jis privalo atitikti griežtai apibrėžtus geometrinius matmenis ir proporcijas.

Bet koks panašus į „CE“ klaidinantis ženklavimas yra draudžiamas. „CE“ ženklas gali būti sumažintas arba padidintas išlaikant proporcijas. Ženklavimo elementai turi būti vienodo, ne mažesnio kaip 5 mm aukščio. Prie „CE“ ženklo

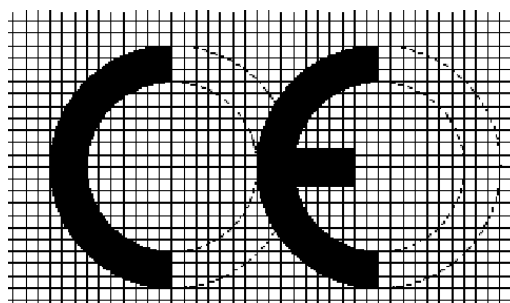
taip pat turi būti nurodytas paskelbtosios (notifikuotos) įstaigos identifikavimo numeris.

Papildomai turi būti nurodyta:

- gamintojo pavadinimas arba atpažinimo ženklas;
- paskutiniai du „CE“ ženklo suteikimo metų skaičiai;
- atitikties sertifikato numeris (kur būtina);
- produkto techninės charakteristikos pagal technines specifikacijas (kur būtina).

Jeigu Lietuvos valstybinės rinkos priežiūros institucijos nustato, kad produktas, tiekėjas deklaruoja kaip atitinkantis reglamentų reikalavimus, jų netenkina arba „CE“ ženklu paženklintas neteisingai, rinkos priežiūros institucijos turi įpareigoti tiekėją pašalinti neatitiktis ir nurodyti šių neatitiktį pašalinimo tvarką. Jei neatitiktys nepašalinamos, rinkos priežiūros institucijos privalo imtis visų tinkamų priemonių ir uždrausti tokių produktų tiekimą į rinką bei apriboti jų laisvą judėjimą.

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija tiki, kad mūsų įmonių importuojami ir parduodami produktai atitinka nustatytus reikalavimus: yra sudarytos techninės bylos, o produktai teisėtai bei teisingai paženklinti „CE“ ženklu. Nelaukime, kol ji nustos tikėti ir pradės tikrinti – susitvarkykime ir draugiškai padėkime susitvarkyti savo partneriams.

„CE“ ženklo reikalavimai

Belaidės apsaugos sistemos: dabartis ir perspektyvos

| Ježi Lukaševič | LATIS narys

Belaidės technologijos vis sparčiau skverbiasi į daugelį mūsų gyvenimo sričių. Belaidis internetas arba belaidė telefonija jau nieko nestebina. Daugelis naudoja belaides kompiuterių klaviatūras, peles, kitą įrangą. Tai pat sparčiai vystosi ir belaidės apsaugos sistemos.

Tokių sistemų paklausa nuolat auga. Per pastaruosius trejus metus belaidės apsaugos sistemos pradėjo gaminti daug įmonių ir dabar šie produktai pateikiami kaip naujiena. Pavyzdžiui, vien Norvegijoje belaidžių apsaugos sistemų per metus parduodama beveik už 10 mln. dolerių.

Kokios belaidžių apsaugos sistemų populiarėjimo priežastys?

1. Sumažėjo tokių sistemų įrangos bei jos įrengimo kaina. Dar prieš keletą metų buvo parduodama vos viena kita sistema per mėnesį. Belaidės sistemos bei jos įrengimo kaina ženkliai skyrėsi nuo panašių laidinių sistemų. Dabar pardavimas išaugo net kelis ar keliolika kartų. Belaidžių sistemų įranga žymiai atpigę, o įvertinus įrengimo kaštus ir laiką, sugaištą laidinės sistemos instaliavimui, bendra kaina darosi panaši. Norėdami sumažinti sistemų kainą, gamintojai pradėjo siūlyti belaidžių apsaugos sistemų komplektus (valdymo pultus, jutiklius ir t. t.). Lančydami tarptautinėse parodose anksčiau stebėdavomės tokių sistemų populiarumu Vakarų šalyse, ypač Skandinavijoje. Išanalizavę šį reiškinį pastebėjome, kad sistemos populiarumas priklauso nuo darbo jėgos kainos konkrečioje šalyje. Belaidę sistemą galima įrengti per dvi-tris valandas, o laidinė reikalauja žymiai daugiau laiko. Todėl šalyse, kur darbo jėga yra brangi, laidinės sistemos įrengimo kaina labai smarkiai išauga, kartais iki tokio lygio, kad žymiai viršija pačių įrenginių kainą ir yra per didelė vidutinių pajamų vartotojui. Po truputį ši tendencija išvystauja ir pas mus.

2. Tokių sistemų patogumas. Belaidės apsaugos sistemos yra patogus ir daugeliu atvejų vienintelis sprendimas objektuose, kur sunku arba apskritai neįmanoma išvedžioti kabelius (pavyzdžiui, senuose pastatuose). Tai aktualu, kai klientas apie signalizaciją susimąsto tik po remonto.

3. Smarkiai patobulėjo belaidžių sistemų technologijos, išaugo belaidžių valdymo pultų galimybės. Zonų skaičius padidėjo nuo 8 iki 64. Pultai turi telefoninį komunikatorių, per kurį gali būti prijungti prie bet kurio centrinio stebėji-

mo pulto. Prie belaidžių valdymo pultų galima prijungti ir laidinius jutiklius. Pultų darbas tapo daug stabilėsnis.

4. Atsirado nauja 868 MHz dažnio technologija, todėl padidėjo signalo skvarba. Praktikoje tai reiškia, kad 30 sienų, skiriančių jutiklį nuo imtuvo, nekeičia perduoti signalą. Tokiu atveju, nors imtuvą pasiekia tik apie 30 procentų signalo galios, sistema dirba stabiliai ir patikimai. Gamintojai, kurie naudoja tokią technologiją, deklaruoja iki 1 km atstumą tarp valdymo pulto ir jutiklio.

5. Kita naujovė – unikalus energijos taupymo mechanizmas APS (Alarm Power Saver). Jo veikimo principas: signalų siuntimas ribojamas, jeigu jutiklis yra nuolat sužadinas, pavyzdžiui, yra judrioje vietoje. Signalas siunčiamas ne anksčiau kaip praėjus dviem minutėms po paskutinės judesio detekcijos. Kai kurie gamintojai deklaruoja, kad 3 voltų ličio baterija judesio jutiklyje gali dirbti net iki keturių metų. Jeigu baterija nusėdo, jutiklis siunčia atitinkamą signalą į valdymo pultą, ir nuo šio momento turime mėnesį laiko baterijai pakeisti.

6. Belaidės sistemos tapo patikimesnės. Signalų informacijos paketą sudaro informacija apie baterijos būklę, aliarmą ir sabotažinio kontakto būseną. Jutikliai kas 12–14 minučių (šis laikas nuolat atsitiktine tvarka keičiasi) siunčia pranešimą apie savo veikimą. Tai yra taip vadinamas jutiklių priežiūros testas, kurį galima išjungti. Jei valdymo pultas per užprogramuotą laiką negauna tokio signalo, pavyzdžiui, jeigu kažkas pavogė ar sunaikino jutiklį, sistema įjungia sabotažo aliarmo signalą.

7. Išsiplėtė belaidžių jutiklių gama. Atsirado judesio jutikliai, nereaguojantys į naminius gyvūnus. Kiekvienas gamintojas siūlo ir belaidžius stiklo dūžimo, dūmų jutiklius, pavojaus mygtukus. Gaminami ir belaidžiai perimetro apsaugos jutikliai.

Kaip matome, belaidės sistemos vystosi labai sparčiai. Tad kodėl Lietuvoje belaidės sistemos naudojamos vis dar retai, palyginus su laidinėmis? Matyt, tai ankstesnių laikų palikimas. Daugumai montuotojų belaidės apsaugos sistemos yra neišvengiama blogybė, nepageidaujama

veiklos sritis, jos įrengiamos tik tada, kai neįmanoma įrengti tradicinės sistemos. Juos baido ir problemos dėl atstumo. Gamintojų pateikiami atstumai yra maksimalios reikšmės (dažniausiai 100–200 metrų). Tokie atstumai galioja radijo bangų sklidimui idealiomis sąlygomis. Tuo tarpu praktikoje tokios sąlygos pasitaiko retai. Kartais atsitinka taip, jog ir dvi sienos ar storesnė perdanga jau sudaro neįveikiamą kliūtį 433 MHz dažnio radijo bangoms. Būtent šis dažnis naudojamas daugumoje belaidžių sistemų. Antra „nemeilės“ priežastis – tai dažnesnis techninis aptarnavimas: baterijų ir radijo kanalų keitimas, atsiradus radijo trukdžiams. Tačiau šiandien panašias problemas dauguma belaidžių sistemų gamintojų jau išsprendė ir pažengė toli į priekį. Šiuolaikinės belaidės sistemos labai dažnai nenusileidžia laidinėms, o kai kuriais atvejais net ir lenkia jas savo galimybėmis.

Be to, neturime pamiršti ir vartotojų, kuriems užbaigtame biure ar name belaidė sistema dažnai yra vienintelis būdas įrengti būtinas apsaugos priemones. Panašiai yra ir istorinio paveldo objektuose, kur laidinės sistemos įrengimas yra sunkus, negalimas, o dažnai netgi draudžiamas estetiniais sumetimais. Visi šie argumentai verčia susimąstyti apie mūsų srities ateitį: ar kada nors nemontuosime vien belaidžių sistemų. Manau, kad tokių sistemų rinka ir toliau sparčiai augs bei vystysis. Tačiau kol kas

belaidės nesugeba išstumti laidinių sistemų. Pagal dabartines Europos Sąjungos normatyvas, belaidžiams dūmų jutikliams nesuteikiamas būtinas standartas, o tokių jutiklių panaudojimas galimas tik buitiniame lygmenyje (privatūs namai, butai). Todėl gaisrinės sistemos turi būti tik laidinės. Be to, belaidžių jutiklių kaina kol kas vis dar viršija laidinių, dėl to jie yra naudojami rečiau.

Šiuo metu vienos populiariausių belaidžių sistemų Lietuvoje – kompanijų „Crow“, „DSC“, „Paradox“ gaminamos sistemos. Aktyviai į rinką veržiasi ir firmų „Jablotron“ bei „Visonic“ produkcija. Kompanija „Crow“ yra sukūrusi 868 MHz technologiją, leidžiančią stipriai padidinti sistemos veikimo atstumą. Šiandien siūlomas labai platus „Crow“ belaidžių daviklių spektras, pasiūla pasipildė belaidžiais perimetro apsaugos davikliais.

Davikliai – autonominiai, jungiami prie centralės, buitiniams ir pramoniniams patalpoms. Aptinka CO, gamtines, suskystintas, vandenilio, benzino ir kt. dujas

Centralės – specializuotos, slenkstinės ir linijinės

Dujų nuotėkio signalizacijos įranga, įtraukta į Lietuvos matavimo priemonių registrą

Įrangą tiekia:
Visorių g. 6, LT-08300 Vilnius
Tel.: 8 5 212 2112, Faks.: 8 5 212 2058,
info@ops.lt, www.ops.lt

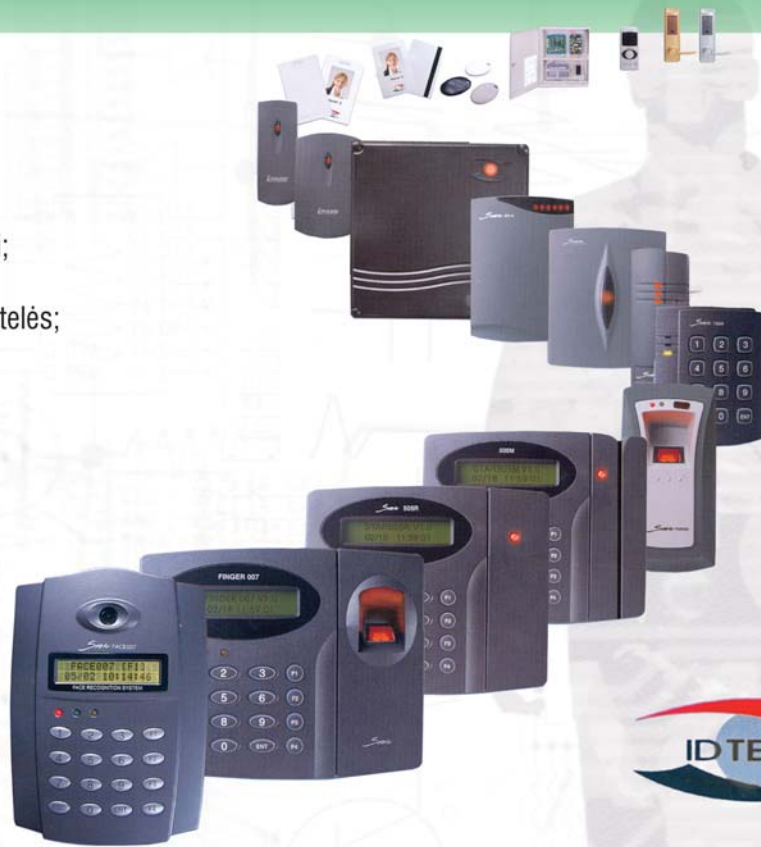
ĮEIGOS KONTROLĖS SISTEMOS

Produktai

- Automatiniai įeigos kontrolieriai;
- Biometriniai įeigos kontrolieriai;
- Kortelių skaitytuvai, kortelės, pakabukai;
- Įeigos kontrolės sistemos;
- Didelio nuotolio kortelių skaitytuvai, kortelės;

Pritaikymas

- Įeigos kontrolieriai, laiko apskaitai;
- Parkingo sistemų kontrolei;
- Korporacijoms ir bankams;
- Įeigos kontrolės sistemoms;
- Nutolusių objektų įeigos ir stebėjimo kontrolei.

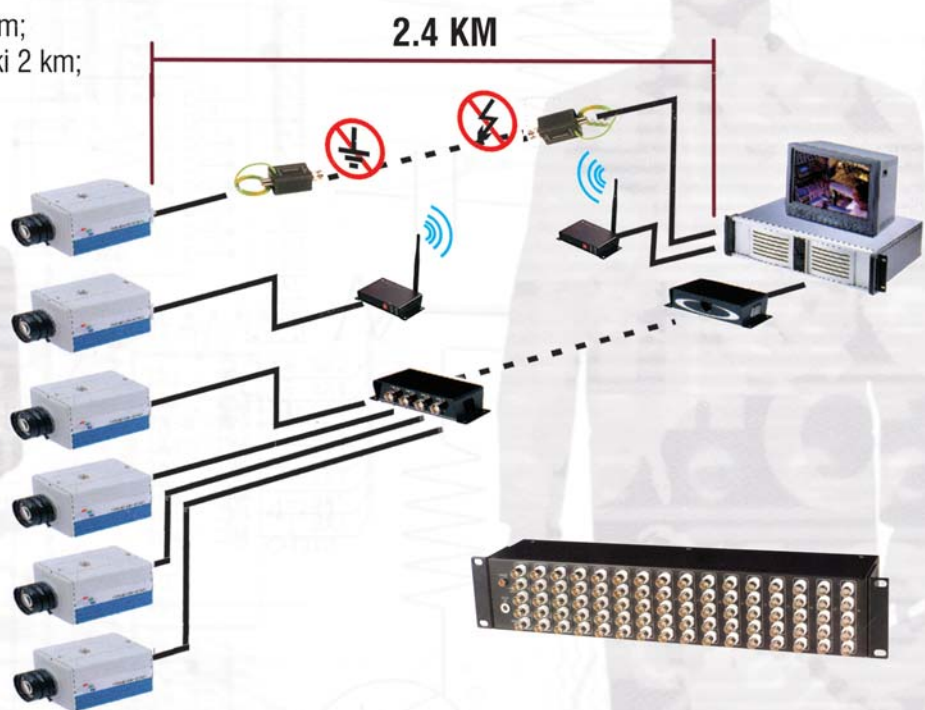
Kaunas:
R. Kalantos 34-49, tel. 837 452947, 837 453588, faksas 837 454033,
El.p. info@eproma.lt Internetinė svetainė <http://www.eproma.lt>

Vilnius:
Mindaugo g. 16, tel./fax 85 2331066,
El.p. vilnius@eproma.lt

VAIZDO SIGNALO PERDAVIMAS

Vaizdo signalo perdavimas

- Vaizdo signalo perdavimas vyta pora iki 2.4 km;
- Vaizdo signalo perdavimas radijo bangomis iki 2 km;
- Vaizdo signalo stiprintuvai;
- Vaizdo signalo šakotuvai;
- Apsauga nuo žaibo;
- Galvaniniai izoliatoriai.

Kaunas:
R. Kalantos 34-49, tel. 837 452947, 837 453588, faksas 837 454033,
El.p. info@eproma.lt Internetinė svetainė <http://www.eproma.lt>

Vilnius:
Mindaugo g. 16, tel./fax 85 2331066,
El.p. vilnius@eproma.lt

NUTARIMAS DĖL PRIEŠGAISRINĖS ĮRANGOS GAMYBOS IR JOS TECHNINĖS PRIEŽIŪROS LICENCIJAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2003 m. birželio 25 d. Nr. 825
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. 74–2262) 2.78 straipsniu ir Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 123–5518), Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Patvirtinti Priešgaisrinės įrangos gamybos ir jos techninės priežiūros licencijavimo taisykles (pridedama).
2. Pavesti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos išduoti 1 punktu patvirtintose Taisyklėse nurodytos licencijuojamos veiklos licencijas ir vykdyti licencijos sąlygų laikymosi priežiūrą, taip pat prirėkus sustabdyti licencijų galiojimą, panaikinti licencijų galiojimo sustabdymą ir licencijų galiojimą.
3. Šis nutarimas įsigalioja nuo 2003 m. liepos 1 dienos.

Ministras Pirmininkas
Vidaus reikalų ministras

Algirdas Brazauskas
Virgilijus Bulovas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2003 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 825

PRIEŠGAISRINĖS ĮRANGOS GAMYBOS IR JOS TECHNINĖS PRIEŽIŪROS LICENCIJAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priešgaisrinės įrangos gamybos ir jos techninės priežiūros licencijavimo taisyklės (toliau vadinama – Taisyklės) nustato licencijų gaminti priešgaisrinę įrangą ir vykdyti jos techninę priežiūrą išdavimo, papildymo, patikrinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, licencijų panaikinimo tvarką ir sąlygas.

2. Pagrindinės šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Inspektavimas – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama – departamentas) atliekami pareiškėjo arba licencijos turėtojo veiklos patikrinimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad medžiagos, gaminiai, sistemos ir konstrukcijos, eksploatacinės technologinės procedūros, procesai ir darbuotojų kvalifikacija atitiktų licencijuojamos veiklos sąlygas.

Kokybės užtikrinimas – numatytų ir pagal kokybės valdymo užtikrinimo sistemą atliekamų, reikiamai demonstruojamų veiksmų, kuriais siekiama parodyti, kad objektas atitinka kokybės reikalavimus, visuma.

Paraiškos dokumentai – departamentui pateikiama paraiška licencijai gauti ir paraiškos priedai, kuriuose yra informacija apie pareiškėją. Pareiškėjas – priešgaisrinės įrangos gamybą ir (arba) jos techninę priežiūrą pasirengusi vykdyti įmonė, įstaiga, organizacija (toliau vadinama – įmonė), pateikianti paraiškos dokumentus.

Priešgaisrinė įranga – įranga, naudojama priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų veikloje, gaisrinė ir gelbėjimo technika, gaisrinės saugos įrenginiai ir gaisrinės automatikos įrenginiai, pranešimo apie gaisrą sistemos ir kita įranga, nurodyta Gaisrinės ir gelbėjimo technikos, gaisrinės saugos įrenginių ir priešgaisrinių priemonių, gaisrinės automatikos įrenginių privalomuosiuose saugos reikalavimuose, patvirtintuose vidaus reikalų ministro 2002 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 378 (Žin., 2002, Nr. 82–3531).

3. Jeigu kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip, privalomuosius paaiškinimus apie šiose Taisyklėse nurodytas licencijuojamos veiklos sąlygas įmonėms teikia departamentas.

4. Įmonės, pasirengusios vykdyti licencijuojamą veiklą pagal priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, turinčios būtinas finansines, organizacines, technines tokios veiklos sąlygas, galimybes ir reikiamos kvalifikacijos darbuotojus, gali imtis šių Taisyklių reglamentuojamos licencijuojamos priešgaisrinės įrangos gamybos ir jos techninės priežiūros veiklos tik gavusios licencijas.

5. Licencijas gaminti priešgaisrinę įrangą ir atlikti jos techninę priežiūrą išduoda, papildo, patikslina, panaikina, sustabdo jų galiojimą ir panaikina jų galiojimo sustabdymą departamentas.

II. LICENCIJŲ RŪŠYS

6. Nustatomos šios licencijų, susijusių su priešgaisrinės įrangos gamyba, rūšys:

- 6.1. gaminti ugniagesių kūno apsaugos priemonės;
- 6.2. gaminti ugniagesių kvėpavimo organų apsaugos priemonės;
- 6.3. gaminti ugniagesių savisaugos ir savipagalbos priemonės;

- 6.4. gaminti priešgaisrinę gelbėjimo įrangą;
- 6.5. gaminti pirminės gaisro gesinimo priemonės;
- 6.6. gaminti gaisro gesinimo priemonės;
- 6.7. gaminti ugnį gesinančias medžiagas;
- 6.8. gaminti stacionarių automatinių ir autonominių gaisrų gesinimo sistemų (AGGS) įrenginius;
- 6.9. gaminti automatinių gaisro aptikimo ir gaisrinės signalizacijos sistemų (GAGSS) įrenginius;
- 6.10. gaminti gaisrinius vandens siurblius;
- 6.11. gaminti specialiosios paskirties gaisrinius automobilius;
- 6.12. gaminti priešgaisrinės saugos priemonės;
- 6.13. gaminti priešgaisrinės saugos ženklus.
7. Nustatomos šios licencijų, susijusių su priešgaisrinės įrangos technine priežiūra, rūšys:
 - 7.1. techniškai prižiūrėti stacionarią automatinę ir autonominę gaisrų gesinimo sistemą (AGGS) ir jos įrenginius;
 - 7.2. techniškai prižiūrėti automatinių gaisro aptikimo ir gaisrinės signalizacijos sistemų (GAGSS) įrenginius;
 - 7.3. techniškai prižiūrėti priešdūminių sistemų įrangą;
 - 7.4. techniškai prižiūrėti pranešimo apie gaisrą sistemų įrangą;
 - 7.5. techniškai prižiūrėti gesintuvus;
 - 7.6. techniškai prižiūrėti kitas priešgaisrines priemones (konstrukcijų atsparumą ugniai, centralizuotus stebėjimo ir kitus valdymo bei indikavimo pultus).

III. PARAIŠKOS DOKUMENTŲ PATEIKIMAS

8. Įmonė, norinti gauti licenciją gaminti priešgaisrinę įrangą ir atlikti jos techninę priežiūrą, departamentui pateikia:

- 8.1. paraišką, kurioje būtina nurodyti:
 - 8.1.1. įmonės pavadinimą, teisinę formą, kodą, buveinę (adresą), veiklos rūšį ar kelias rūšis, kurio mis verstis prašoma išduoti licenciją;
 - 8.1.2. pareiškėjui atstovaujančio asmens duomenis (vardas, pavardė, pareigos, telefono, fakso numeriai, atstovavimo pagrindas ir atstovavimą pagrindžiantys dokumentai);
 - 8.1.3. duomenis apie numatomos veiklos mastą, vietas, kuriose numatoma gaminti priešgaisrinę įrangą, techninės priežiūros vykdymą (gamybos ir techninės priežiūros patirtis, darbuotojai, gamybinė bazė, patalpos, įranga, prietaisai, įrankiai ir kita), gamybos technologijos aprašymą;
- 8.2. paraiškos priedus:
 - 8.2.1. pareiškėjo steigimo dokumentų kopiją, patvirtintą pareiškėjo antspaudu (jeigu jis privalo turėti antspaudą) ir vadovo parašu;
 - 8.2.2. mokėjimo pavidimą su banko žymomis arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava (pateikiama priėmus sprendimą išduoti licenciją);
 - 8.2.3. teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos ir valstybinio socialinio draudimo įstaigos pažymas, patvirtinančias, kad deklaruotos pareiškėjo pajamos ir sumokėti mokesčiai;
 - 8.2.4. dokumentus, įrodančius atitinkamą pareiškėjo darbuotojų kvalifikaciją (diplomo, kvalifikacijos atestato, kursų baigimo pažymėjimo kopijos) arba specialų pasirengimą dirbti licencijuojamos veiklos darbus, darbo stažą, reikiamų žinių apie licencijuojamą veiklą patvirtinančių dokumentų kopijas;
 - 8.2.5. licencijuojamos techninės priežiūros darbams vadovaujančio asmens ir specialistų tam tikros srities aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą patvirtinančio diplomo kopiją, kvalifikacijos kėlimo pažymėjimą, darbo stažą licencijuojamoje veiklos srityje, specialistų aukštąjį neuniversitetinį tam tikros srities išsilavinimą arba kvalifikaciją (diplomo, kvalifikacijos atestato, kursų baigimo pažymėjimo) patvirtinančių dokumentų kopijas;
 - 8.2.6. valstybinės priešgaisrinės priežiūros inspekcijos pažymą, patvirtinančią, kad gamybinės ir sandėliavimo patalpos atitinka priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;
 - 8.2.7. bendrą ir kiekvienai numatomai licencijuojamai veiklai – atskirą pareiškėjo kokybės valdymo užtikrinimo sistemos programą;
 - 8.2.8. dokumentus apie darbo organizavimą įmonėje, pareiškėjo naudojamą technologinės kontrolės sistemą, kriterijus, kuriais vadovujamasi vykdant licencijuojamą veiklą;
 - 8.2.9. dokumentus apie įmonės techninę ir programinę bazę, kuri būtina licencijuojamai veiklai tinkamai vykdyti;
 - 8.2.10. gaminamos priešgaisrinės įrangos atitikties sertifikatus, išskyrus įmones, pradėsiančias priešgaisrinės įrangos gamybą po licencijos išdavimo.
9. Užsienio valstybių pareiškėjai gali vykdyti priešgaisrinės įrangos gamybos ir jos techninės priežiūros veiklą tuo atveju, jeigu Lietuvos Respublikoje yra įregistruotą filialą ir turi šių Taisyklių nustatyta tvarka išduotą licenciją. Licencijai gauti užsienio valstybių pareiškėjai kartu su paraiška pateikia šių Taisyklių 8.2 punkte nurodytus paraiškos priedus. Užsienio valstybių pareiškėjai, pateikiantys Europos Sąjungos valstybės narės išduotą tokios pat veiklos licenciją, kartu su paraiška pateikia tik šių Taisyklių 8.2.1–8.2.6 punktuose nurodytus paraiškos priedus. Šių Taisyklių 8.2.4 ir 8.2.5 punktuose nurodytų paraiškos priedų nereikalaujama, jeigu užsienio valstybės pareiškėjo darbuotojų, atliksiančių licencijuojamą priešgaisrinės įrangos gamybos ar jos techninės priežiūros veiklą, sudėtis nesikeičė, palyginti su ta, kuri buvo iki šiam pareiškėjui gaunant Europos Sąjungos valstybės narės

išduodama tokios pat veiklos licenciją.

Užsienio valstybių pareiškėjai paraiškos ir kitus dokumentus pateikia lietuvių kalba. Dokumentų originalai, surašyti užsienio kalba, pateikiami kartu su jų oficialiu vertimu į lietuvių kalbą.

IV. PARAIŠKOS DOKUMENTŲ NAGRINĖJIMAS IR LICENCIJŲ IŠDAVIMAS

10. Licencijavimo metu turi būti nagrinėjami visi su priešgaisrinės įrangos gamyba ir jos technine priežiūra susiję klausimai.

11. Paraiškos dokumentų nagrinėjimo metu nustatoma būtina inspektavimo programa, jos mastas ir vykdymo terminai. Departamentas inspektuoja pareiškėją pats arba gali pavesti tai atlikti valstybinės priešgaisrinės priežiūros inspekcijai. Inspektavimo tikslas – patikrinti, ar:

11.1. paraiškos dokumentuose pateikiama informacija yra tiksli ir atitinka esamą būklę;

11.2. pareiškėjo vykdoma veikla, įrengimai, valdymo ir technologiniai procesai atitinka teisės aktų reikalavimus;

11.3. veiksminga pareiškėjo kokybės užtikrinimo sistema;

11.4. tinkama darbuotojų kvalifikacija;

11.5. pareiškėjo vykdoma veikla atitinka kitas šiose Taisyklėse nustatytas sąlygas.

12. Atsižvelgiant į pareiškėjo planuojamą priešgaisrinės įrangos gamybos ir jos techninės priežiūros veiklą, konkrečiu atveju gali būti pareikalauta papildomų dokumentų licencijos išdavimo klausimui spręsti.

13. Paraiškos dokumentams nagrinėti ir vertinti gali būti kviečiami valstybės, savivaldybės institucijų, kitų įmonių kompetentingi specialistai ar ekspertai.

14. Departamentas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos dokumentų gavimo dienos išduoda (papildo) licenciją arba pateikia pareiškėjui (licencijos turėtojui) rašytinį motyvuotą atsisakymą išduoti (papildyti) licenciją. Jeigu pateikti ne visi dokumentai, terminas skaičiuojamas nuo visų dokumentų pateikimo dienos (į šį terminą neįskaitomas laikotarpis, per kurį įmonė pateikia papildomus ar patikslintus dokumentus). Atsisakymas išduoti licenciją negali būti grindžiamas veiklos netikslingumu. Licencija išduodama neterminuotam laikui, jeigu įvykdytos šiose Taisyklėse nustatytos sąlygos.

15. Vienai įmonei gali būti išduodamos vienos ar kelių rūšių licencijos.

16. Praradusiai licenciją įmonei, kuri pateikia prašymą, motyvuotą paaiškinimą, skelbimo apie prarastą licenciją Lietuvos Respublikos spaudoje kopiją ir mokėjimo pavedimą su banko žymomis arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava, departamentas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas išduoda licencijos dublikatą su žyma „Dublikatas“.

17. Licenciją išduoti atsisakoma, jeigu:

17.1. pateikiami ne visi reikiami dokumentai, arba jie netinkamai įforminti, pateikta informacija yra netiksli, klaidinga ar neatitinka esamos būklės;

17.2. nustatoma, kad pareiškėjas turi mokesinę nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija, yra skolingas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (išskyrus atvejus, kai įmonei mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesstinis ginčas, arba įmonė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kreipėsi į Komisiją mokesčio mokėtojų prašymams dėl atsiskaitymo turtu nagrinėti, kad būtų leista atsiskaityti už šių mokesčių nepriemokas, delspinigius, baudas turtu);

17.3. licencija panaikinta už licencijuojamos veiklos pažeidimus ir nėra praėję 3 metai nuo licencijos panaikinimo ar licencijuojama veikla apribota teismo nuosprendžiu;

17.4. paraiškos dokumentuose pateiktoji informacija, projektiniai ir techniniai sprendimai, technologijos neatitinka saugos reikalavimų;

17.5. pareiškėjo atliekamiems darbams vadovaujančių asmenų, specialistų ar kitų darbuotojų kvalifikacija neatitinka licencijuojamai veiklai keliamų reikalavimų;

17.6. pareiškėjo gamybinė bazė, turima įranga, prietaisai ir priemonės, atsižvelgiant į objekto paskirtį, gamybos ir techninės priežiūros pobūdį, neatitinka licencijuojamos veiklos sąlygų;

17.7. pareiškėjo organizacinė valdymo struktūra, kokybės valdymo užtikrinimo sistema neatitinka licencijuojamos veiklos sąlygų;

17.8. pareiškėjas neatitinka kitų šiose Taisyklėse nustatytų sąlygų.

18. Atsiimdamas licenciją, pareiškėjas privalo pateikti departamentui mokėjimo pavedimą su banko žymomis arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

V. LICENCIJOS FORMA

19. Licenciją sudaro dokumentas, kuriame nurodoma:

19.1. licenciją išduodanti institucija;

19.2. licencijos turėtojo rekvizitai (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinė, kodas, registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie įmonę);

19.3. licencijos numeris;

19.4. licencijos išdavimo data;

19.5. veiklos, kuria verstis išduota licencija, rūšis, vieta (adresas).

20. Licenciją pasirašo departamento direktorius, ir ji patvirtinama departamento herbiniu antspaudu.

VI. LICENCIJŲ REGISTRAVIMAS

21. Departamentas išduotas licencijas registruoja licencijų registravimo žurnale, kuriame nurodoma:
- 21.1. licencijos numeris;
 - 21.2. licencijos turėtojo rekvizitai (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinė, kodas, registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie įmonę);
 - 21.3. veiklos, kuria verstis išduota licencija, rūšis ir vieta (adresai);
 - 21.4. licencijos išdavimo, licencijos dublikato išdavimo, papildymo ir patikslinimo data (datos);
 - 21.5. licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo datos ir pagrindas;
 - 21.6. licencijos panaikinimo data ir pagrindas.

VII. LICENCIJUOJAMOS VEIKLOS SĄLYGOS, LICENCIJOS TURĖTOJO TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

22. Licencijos turėtojas turi teisę:
- 22.1. verstis licencijoje numatyta veikla;
 - 22.2. kviestis nepriklausomus ekspertus ir pats dalyvauti licencijavimo procese;
 - 22.3. įstatymų nustatyta tvarka apskūsti atsisakymą išduoti (papildyti) licenciją, licencijos galiojimo sustabdymą ar licencijos panaikinimą.
23. Licencijos turėtojas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka atsako už savo veiklą, licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimą, tinkamą dokumentų tvarkymą ir jų saugojimą.
24. Licencijos turėtojas privalo:
- 24.1. laikytis Lietuvos Respublikos įstatymų, šių Taisyklių, kitų teisės aktų reikalavimų, užtikrinti saugią veiklą ir nekelti ja pavojaus objekto priešgaisrinei saugai, žmonėms, turtui ir aplinkai;
 - 24.2. gaminti priešgaisrinę įrangą, techniškai prižiūrėti gesintuvus, laikyti gamybai naudojamas žaliavas ir medžiagas, nebaigtą ir pagamintą produkciją tik tose vietose, kurios įrašytos į licenciją, patalpose, kurios atitinka nustatytus reikalavimus, užtikrinti jų saugumą ir nekenksmingumą žmogui ir aplinkai;
 - 24.3. žymėti kiekvieną pagamintos produkcijos vienetą apskaitos numeriais ir žymenimis (ženklais) pagal nustatytus reikalavimus;
 - 24.4. nustatyta tvarka teikti akredituotai (paskelbtajai) sertifikacijos, kontrolės įstaigai ar bandymų laboratorijai įvertinti pagamintos priešgaisrinės įrangos atitiktį;
 - 24.5. jeigu įrangos gamyba buvo pradėta tik gavus licenciją, per 3 mėnesius nuo gaminamos priešgaisrinės įrangos atitikties sertifikato gavimo dienos jo nuorašą pateikti departamentui;
 - 24.6. sudaryti ir palaikyti veiksmingą veiklos kokybės užtikrinimo sistemą.
25. Departamentas gali nustatyti licencijos turėtojui ir kitų papildomų pareigų.
26. Licencijos turėtojas negali pavesti kitam asmeniui, jo įgalioti ar kitaip jam perleisti teisę vykdyti licencijoje nurodytą veiklą.
27. Licencijos turėtojo atliekamiems darbams vadovaujantys asmenys, specialistai ir kiti darbuotojai privalo kelti kvalifikaciją kas 3 metai.
28. Kitos licencijuojamos veiklos sąlygos:
- 28.1. įgyvendinti patvirtintas kokybės valdymo užtikrinimo sistemos programas;
 - 28.2. turėti techninės dokumentacijos sistemą, užtikrinančią, kad visi leidimai, nurodymai, aktai, išvados būtų išsaugoti visą licencijuojamos veiklos laiką;
 - 28.3. turėti apskaitinės ir ataskaitinės dokumentacijos sistemą;
 - 28.4. užtikrinti, kad departamento specialistai ir šių Taisyklių 13 punkte nurodyti specialistai ar ekspertai, prižiūrintys, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų, laisvai patektų į licencijos turėtojo teritoriją ir patalpas ir kad jiems pagal kompetenciją būtų pateikiama visa reikiama informacija;
 - 28.5. departamento reikalavimu pateikti licencijos turėtojo veiklos ataskaitą (nurodyti joje atliktus ir atliekamus darbus);
 - 28.6. operatyviai pranešti departamentui apie licencijos turėtojo pateiktą dokumentų, pagal kuriuos buvo išduota licencija, pakeitimus.
29. Departamentas gali pakeisti licencijuojamos veiklos sąlygas. Pasiūlymus departamentui dėl pakeitimų gali teikti licencijos turėtojas ar kuri nors kita licencijavimo procese dalyvavusi institucija. Licencijuojamos veiklos sąlygų pakeitimo priežastis gali būti:
- 29.1. pasikeitę tarptautinių standartų ar kitų teisės aktų nustatyti reikalavimai;
 - 29.2. licencijuojamos veiklos atitikties įvertinimo rezultatai;
 - 29.3. mokslo laimėjimai, naujų technologijų diegimas;
 - 29.4. įrenginių projekto pakeitimai;
 - 29.5. technologinių įrenginių gamintojų rekomendacijos;
 - 29.6. ekspertų išvados.
30. Licencijos gali būti papildomos: jose gali būti įrašomi papildomų vietų (gamybos, sandėliavimo ir kitų), kuriose įmonės norėtų verstis priešgaisrinės įrangos gamyba ar gesintuvų technine priežiū-

ra, adresai. Šiuo atveju įmonė turi pateikti prašymą, kuriame nurodomi duomenys apie numatomos veiklos mastą, vietas, kuriose numatoma gaminti priešgaisrinę įrangą, vykdyti techninę priežiūrą (gamybos ir techninės priežiūros patirtis, darbuotojai, gamybinė bazė, patalpos, įranga, prietaisai, įrankiai ir kita), pridėdama gamybos technologijos aprašymą, šių Taisyklių 8.2.4 ir 8.2.6 punktuose nurodytus dokumentus ir mokėjimo pavedimą su banko žymomis arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava (pateikiama priėmus sprendimą papildyti licenciją).

Licenciją papildyti atsisakoma, jeigu pateikiami ne visi reikiami dokumentai, arba jie netinkamai išforminti, pateikta informacija yra netiksli, klaidinga ar neatitinka esamos būklės, licencijos turėtojo gamybinė bazė, turima įranga, prietaisai ir priemonės, darbuotojų kvalifikacija neatitinka licencijuojamos veiklos sąlygų.

31. Licencija gali būti tikslinama, jeigu įmonė pakeičia licencijoje nurodytą buveinę ar pavadinimą. Įmonė, norinti, kad būtų patikslinta licencija, pateikia departamentui prašymą ir dokumentus, patvirtinančius pasikeitusius duomenis. Departamentas patikslina licenciją ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo dokumentų, kurių reikia licencijai patikslinti, gavimo departamente. Jeigu pateikti ne visi arba nevisiškai (netiksliai) užpildyti dokumentai, terminas skaičiuojamas nuo visų arba papildytų (patikslintų) dokumentų gavimo dienos.

VIII. DEPARTAMENTO PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

32. Departamentas atsako už licencijų išdavimo (pildymo, tikslinimo) procedūros organizavimą:

32.1. paraiškos ir kitų dokumentų peržiūrą ir nagrinėjimą;

32.2. reikiamų patikrinimų atlikimą;

32.3. pagrįstą sprendimą dėl licencijos išdavimo (pildymo, tikslinimo) priėmimą laiku.

33. Departamentas inspektuoja licencijos turėtoją iš anksto informavęs jį. Norėdamas gauti greitai ir išsamiai informaciją apie vykdomą veiklą, departamentas turi teisę atlikti inspektavimą ir neinformavęs licencijos turėtojo.

34. Atlikęs inspektavimą, departamentas surašo nustatytos formos aktą. Licencijos turėtojas privalo akte nustatytu laiku pašalinti rastus pažeidimus, pateikti reikiamus dokumentus arba informaciją.

35. Departamentas privalo pranešti apie licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą Juridinių asmenų registrai Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka.

36. Departamentas privalo imtis visų reikiamų veiksmų (įskaitant ir įstatymų nustatytas sankcijas), kad licencijos turėtojas vykdytų licencijuojamos veiklos sąlygas, statinio saugos ir paskirties teisės aktų reikalavimus, papildomus departamento nurodymus.

37. Licencijavimo procese dalyvaujančios institucijos, specialistai ir ekspertai, kontroliuojantys licencijuojamą veiklą, privalo užtikrinti gaunamos informacijos konfidencialumą, jeigu ši informacija susijusi su komercine ar kita įstatymų nustatyta pareiškėjo, licencijos turėtojo paslaptimi.

38. Departamentas gali kviestis šių Taisyklių 13 punkte nurodytus specialistus ar ekspertus inspektavimui atlikti.

39. Ekspertai, specialistai įstatymų nustatyta tvarka atsako už tai, kad jų atlikta ekspertizė būtų kvalifikuota, objektyvi, išsami ir atitiktų šiuolaikinį mokslinį techninį lygį. Eksperto, specialisto išvados departamentui nėra privalomos.

40. Ekspertų ar specialistų dalyvavimas neatleidžia departamento nuo atsakomybės už licencijos išdavimo (pildymo) ir licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūros tvarkos pažeidimus.

IX. LICENCIJOS GALIOJIMO SUSTABDYMAS, GALIOJIMO SUSTABDYMO PANAIKINIMAS IR LICENCIJOS PANAIKINIMAS

41. Licencijos galiojimas sustabdomas, jeigu:

41.1. įmonėje pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymų, šių Taisyklių ar kitų teisės aktų reikalavimai, susiję su licencijuojama veikla;

41.2. licencijos turėtojas nevykdo licencijuojamos veiklos sąlygų, licencijavimo procese dalyvaujančių institucijų keliamų reikalavimų, šiurkščiai juos pažeidžia, pateikia ne visą arba klaidinančią informaciją.

42. Departamentas ar licencijavimo procese dalyvaujanti institucija turi teisę įpareigoti licencijos turėtoją pašalinti pastebėtus licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus.

43. Licencijavimo procese dalyvaujanti institucija turi teisę teikti departamentui pasiūlymus dėl licencijos galiojimo sustabdymo ar licencijos panaikinimo, jeigu licencijos turėtojas nevykdo licencijuojamos veiklos sąlygų, teisės aktų ir (ar) licencijavimo procese dalyvaujančios institucijos keliamų reikalavimų arba šiurkščiai juos pažeidžia, pateikia ne visą arba klaidinančią informaciją.

44. Jeigu licencijos galiojimas sustabdomas, licencijos turėtojas licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus turi pašalinti per departamento nustatytą laiką, bet ne ilgiau kaip per 3 mėnesius.

45. Apie licencijos galiojimo sustabdymą, licencijos galiojimo sustabdymo panaikinimą arba licencijos panaikinimą departamentas praneša licencijos turėtojui raštu.

46. Pašalinęs pažeidimus, licencijos turėtojas turi raštu informuoti apie tai departamentą pateikdamas dokumentus ir kitą informaciją, patvirtinančią, kad pažeidimai pašalinti. Departamentas ne vėliau kaip per 10 dienų šią informaciją patikrina ir priima sprendimą panaikinti licencijos galiojimo

sustabdymą, o jeigu pažeidimas nepašalintas – panaikinti licenciją.

47. Licencija panaikinama, jeigu:

47.1. licencijos turėtojas jos atsisako ir raštu praneša nutraukias licencijuojamą veiklą;

47.2. licencijos turėtojas per nustatytą laiką nepašalina licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimo;

47.3. licencijos turėtojas, sustabdžius licencijos galiojimą, tęsia licencijuojamą veiklą;

47.4. įmonė likviduojama ar reorganizuojama;

47.5. nustatoma, kad departamentui ar kitoms licencijuojamą veiklą kontroliuojančioms institucijoms buvo pateikta klaidinga informacija;

47.6. buvo sustabdytas licencijos turėtoju išduotos licencijos galiojimas ir jis per vienerius metus antrą kartą padarė pažeidimą, susijusį su šia licencijuojama veikla;

47.7. teismo nuosprendžiu apribojama licencijos turėtojo licencijuojama veikla.

48. Panaikinus licenciją, nauja licencija gali būti išduodama ne anksčiau kaip po 3 metų nuo jos panaikinimo dienos. Ši nuostata netaikoma šių Taisyklių 47.1 ir 47.4 punktuose nustatytais atvejais.

49. Apie licencijos išdavimą, papildymą, patikslinimą, galiojimo sustabdymą, licencijos galiojimo sustabdymo panaikinimą ar licencijos panaikinimą departamentas skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, nurodydamas:

49.1. įmonės pavadinimą, teisinę formą, kodą, buveinę (adresą);

49.2. licencijos numerį; 49.3. veiklos, kuria verstis išduota licencija, rūšį;

49.4. licencijos išdavimo, papildymo, patikslinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, licencijos panaikinimo datas.

X. RINKLIAVA UŽ LICENCIJAS

50. Už licencijos išdavimą, papildymą, patikslinimą, dublikato išdavimą imama valstybės rinkliava Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 52–1484) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

XI. KONTROLĖ

51. Įmonių veiklą, susijusią su priešgaisrinės įrangos gamyba ir jos technine priežiūra, pagal kompetenciją kontroliuoja departamentas ir kitos institucijos.

Kadangi ruošiama asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ medžiaga Licenzijavimo komisijai, klausimus dėl licenzijavimo tvarkos prašome siųsti elektroniniu paštu: info@avg.lt.

SKAITMENINIAI VAIZDO ĮRAŠYMO ĮRENGINIAI

C-Keep 1610/920

- 16/9 kanalų pilnas tripleksas;
- Vaizdo stebėjimas realiaime laike 480k/s (1610), 270k/s (920)
- Vaizdo įrašymas iki 100k/s (1610), 50k/s (920);
- Kaupikliai plečiami iki 2 TB;
- Lengvai keičiamas pagrindinis HDD;
- Galimybė integruoti CD-RW;
- Ypatingai stabili Linux operacinė sistema;
- Integruotas PTZ valdymas;
- Video kompresija MPEG-2 formatu;
- 16 aliarminių įėjimų, 4 aliarm. išėjimai;
- Judesio detekcija;
- Priešaliarminis įrašymas;
- Programuojamas įrašo tvarkaraštis;
- Meniu įvairiomis kalbomis;
- Apjungimas per tinklą iki 50 DVR, max.100 kamerų.

YK-9801M

- 1 Video kanalas;
- 1 Audio kanalas;
- MJPEG suspaudimo algoritmas;
- Judesio detekcija;
- 1 sensorinė, bei 1 relinė jungtis;
- Antivibracinis mechanizmas;
- Antišokas.

YK-9604/YK-9616

- 4/16 vaizdo kanalų;
- Vaizdo stebėjimas realiaime laike 100k/s, 400k/s;
- Vaizdo įrašymas iki 50 k/s;
- Galimybė apjungti iki 22 kietųjų diskų;
- PIP, vaizdas vaizde, funkcija;
- Integruotas PTZ valdymas;
- Video kompresija MJPEG;
- Judesio detekcija;
- Valdymas nuotoliniu pulteliu.

Skirtas naudoti transporto priemonėje!

Kaunas:
R. Kalantos 34-49, tel. 837 452947, 837 453588, faksas 837 454033,
El.p. info@eproma.lt Internetinė svetainė <http://www.eproma.lt>

Vilnius:
Mindaugo g. 16, tel./fax 85 2331066,
El.p. vilnius@eproma.lt